

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo komunikacija i prometa
Direkcija za civilno zrakoplovstvo

PRAVILNIK O USLOVIMA I NAČINU
IZDAVANJA POTVRDE
AERODROMSKOG OPERATORA

A

C

D

H

B

Datum: 10. februar 2005.godine
Referentni broj: 02-292.3 - 1410/04
Jezik: bosanski

Na osnovu člana 61. stav 1. i člana 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/2), člana 6. stav 1. i član 14. stav 3, 5. i 7. Zakona o zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 2/04), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O USLOVIMA I NAČINU IZDAVANJA POTVRDE AERODROMSKOG OPERATORA

PODRUČJE PRIMJENE

Član 1.

Ovim pravilnikom se reguliše postupak za dobijanje potvrde aerodromskog operatora (u daljem tekstu: potvrde za aerodrom) koji obuhvata uslove za dobijanje, provođenje postupka za izdavanje / odbijanje, dopune / izmjene, prijenos i otkazivanje, obaveze operatora aerodroma, sigurnosne propise, inspekcije i testiranja, privremeno oduzimanje, suspenzija i poništenje potvrde za aerodrom.

Član 2.

Odredbe ovoga pravilnika u cijelosti se primjenjuju na:

- a) aerodrome sa čvrstom podlogom koji se koriste za javni prevoz putnika i roba u domaćem i međunarodnom zračnom prometu;
- b) aerodromi koji se koriste noću i obuku profesionalnog osoblja; i
- c) vojne aerodrome koji se koriste u civilne svrhe radi javnog prevoza putnika i robe.

Odredbe ovoga Pravilnika selektivno se primjenjuju na sportske i privatne aerodrome, heliodrome i hidrodrome koji podliježu izdavanju potvrde za aerodrom.

Član 3.

Pojmovi

Termini navedeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

Aerodrom

Unaprijed definisano područje na zemlji (uključujući objekte, instalacije i opremu) namijenjeno za korištenje u svrhe slijetanja, polijetanja i kretanja aviona na površini, u bilo kojem dijelu ili u cjelini.

Potvrda za aerodrom

Potvrda za rad aerodroma izdata od strane odgovarajuće zrakoplovne vlasti.

Aerodromski objekti i oprema

Objekti i oprema koja se nalazi u ili van granica aerodroma, koji su izgrađeni ili instalirani i održavani za slijetanje, polijetanje i kretanje zrakoplova na površini.

Aerodromski priručnik

Priručnik koji predstavlja sastavni dio Zahtjeva za izdavanje potvrde za aerodrom u skladu sa odredbama ovog pravilnika sa svim dopunama prihvaćenim i odobrenim od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine.

Aerodromski operator

U odnosu na potvrdu za aerodrom, odnosi se na imaooca potvrde.

Aerodrom sa potvrdom

Aerodrom čijem je operatoru odobrena aerodromska potvrda.

Manevarska površina

Dio aerodroma za polijetanja, slijetanja i taksiranja aviona, isključujući platformu.

Oznake

Simbol ili grupa simbola postavljeni na površini zona za kretanje, za prenošenje aeronautičkih informacija.

Maksimalan kapacitet nosivosti

U odnosu na avion, predstavlja maksimalan kapacitet putnika / sjedišta u avionu, ili maksimalan plaćeni teret u certifikatu aviona pod dozvoljenim tipom.

Maksimalan kapacitet putničkih sjedišta

U odnosu na avion, predstavlja maksimalan broj sjedišta za putnike u certifikatu aviona pod dozvoljenim tipom.

Prepreka

Svi fiksni (bilo privremeni ili trajni) i mobilni objekti ili njihovi dijelovi koji su locirani u zoni namijenjenoj za kretanje aviona ili koji prelaze iznad definirane površine namijenjene zaštiti zrakoplova u letu.

Sistem upravljanja sigurnosti

Sistem upravljanja sigurnosti na aerodromu uključuje, organizaciju, dužnosti, procedure, proces i mjere za implementaciju sigurnosne politike aerodroma od strane aerodromskog operatora, koji kontroliše sigurnost i sigurnu upotrebu aerodroma.

Operativno osoblje aerodroma

Podrazumijeva cijelokupno osoblje radno angažirano na aerodromu, bez obzira da li je zaposleno kod operatora aerodroma ili ne, ukoliko obavlja svoje dužnosti sa pristupom manevarskim površinama i platformi.

OBAVEZA IZDAVANJA POTVRDE ZA AERODROM

Član 4.

Potvrdu za aerodrom moraju imati aerodromi koji se koriste za operacije polijetanja i sletanja sljedećih tipova zrakoplova:

- a) zrakoplove čija dozvoljena maksimalna težina u polijetanju (MTOW) prelazi 2370 kg, a koji obavljaju javni zračni prevoz putnika i robe, zrakoplove koji se koriste u svrhu obučavanja letačkog osoblja sa ciljem dobijanja profesionalnih dozvola i sticanje ovlaštenja;
- b) zrakoplovi čija dovoljna maksimalna težina u polijetanju (MTOW) ne prelazi 2370 kg - koji se koriste za:
 1. redovan javni prevoz putnika i robe;
 2. letove u svrhu obučavanja letačkog osoblja za dobijanja profesionalnih dozvola i sticanja ovlaštenja ili za testiranje;
 3. letove u svrhu javnog prijevoza noću; i

4. letove u poljoprivredne svrhe.

c) Helikoptere koji se koriste u skladu sa tačkom 1. i 3. prethodnog stava.

VRSTE POTVRDA ZA AERODROM

Član 5.

Aerodrom u skladu proceduri izdavanja može dobiti potvrdu za aerodrom za javnu upotrebu (PUBLIC USE) i običnu potvrdu za aerodrom (ORDINARY).

Aerodrom kome je izdata potvrda za javnu upotrebu u Zrakoplovnim informacijama (AIP) Bosne i Hercegovine mora biti navedeno vrijeme otvorenosti i mora za vrijeme otvorenosti, biti dostupan svim osobama pod istim uslovima.

Aerodrom kome je izdata obična potvrda, koristi se od strane vlasnika potvrde ili osobe koje on ovlasti. Vlasnik ove potvrde nije obavezan prijaviti vrijeme otvorenosti aerodroma u AIP-u Bosne i Hercegovine. Ukoliko prijavi vrijeme otvorenosti, aerodrom mora biti otvoren u to vrijeme bez obzira na potrebe prometa. Ukoliko vrijeme otvorenosti aerodroma nije navedeno, dostupnost aerodroma i objekte može biti u AIP-u Bosne i Hercegovine prikazano po principu "Prema potrebi".

Za vrijeme provođenja procedure izdavanja potvrde za aerodrom može se izdati Privremena potvrda (TEMPORARY) u skladu sa članom 48. ovoga pravilnika.

USLOVI VAŽNOSTI POTVRDE ZA AERODROM

Član 6.

Međunarodni i zračni transport unutar Bosne i Hercegovine i obuka profesionalnog letačkog osoblja može biti dozvoljen samo na aerodromima kojima je izdata potvrda od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i odredbama ovoga Pravilnika.

Nijedna osoba ne može rukovoditi aerodromom niti dozvoliti njegovo korištenje za međunarodni ili unutarnji zračni prevoz unutar BiH ukoliko ne posjeduje važeću potvrdu za aerodrom, izdatu od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine.

Član 7.

Potvrda za aerodrom se može izdati fizičkoj ili pravnoj osobi (kompaniji, poduzeću ili drugim ustanovama), a koje ispunjavaju uslove za izdavanje potvrde, u skladu sa članom 32. i 33 ovoga pravilnika.

Imatelj potvrde za aerodrom - operator aerodroma za javnu upotrebu je ujedno i vlasnik potvrde. Potvrda za aerodrom se ne može prodavati ili kao vlasništvo prenositi sa jedne na drugu osobu.

Nakon okončanja procedure i izdavanja potvrde Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine direktno i u koordinaciji sa nadležnim entitetskim direkcijama je odgovorna da kontroliše i utvrđuje da li vlasnik potvrde i dalje ispunjava uslove za izdatu potvrdu.

Član 8.

Vlasnik potvrde za aerodrom obavezan je poštovati i sprovoditi odredbe Konvencije o međunarodnoj civilnoj aviaciji, posebno Dodatak 14. dio I i prateće dokumente ICAO, bilateralne i multilateralne dogovore i sporazume čije je Bosna i Hercegovina potpisnik, a koji se odnose na zrakoplovstvo, Zakon o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, propise i uslove pod kojima je izdata potvrda.

Operator aerodroma obavezan je omogućiti neometan pristup ovlaštenom osoblju Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine radi inspekcije, pregleda, testiranja aerodromskih objekata, opreme, usluga, dokumenata i dr.

Član 9.

Vlasnik potvrde za aerodrom obavezan je preduzeti sve neophodne radnje i mjere kako bi aerodrom i zračni prostor koji čini sastavni dio aerodroma bio siguran za upotrebu.

Ujedno, obavezan je osigurati da aerodromski objekti, oprema i zaposleno osoblje rade u skladu sa uslovima i pravilima potvrde za aerodrom.

Ako u toku važenja potvrde za aerodrom Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine utvrdi da aerodromski operator ne ispunjava neke od uslova pod kojim je izdata potvrda ili da više ne može izvoditi odobrene operacije na siguran način Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može privremeno oduzeti (suspendovati) ili poništiti izdatu potvrdu.

USLOVI ZA IZDAVANJE POTVRDE ZA AERODROM

Član 10.

U skladu sa članom 14. Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine potvrda za aerodrom može biti izdata nakon što se ispune sljedeći uslovi:

- 1) da je podnosilac zahtjeva operator aerodroma ili je potpuno ovlašten od strane operatora da rukovodi aerodromom i nosilac je potvrde za aerodrom koja će se izdati;
- 2) da fizičke karakteristike aerodroma i njegova vizuelna sredstva, kao i okolni teren, zgrade, objekti i njihove oznake, ispunjavaju međunarodne propise (ICAO standarde i preporučenu praksu) za kategorije zrakoplova koje su predviđene da koriste aerodrom;
- 3) da su navigaciona sredstva i uređaji za slijetanje kao i drugi telekomunikacioni uređaji i sistemi napajanja električnom energijom na aerodromu adekvatni za predviđene operacije aerodroma;
- 4) da je nivo usluga u zračnoj plovidbi koje su osigurane na aerodromu u skladu s ovim pravilnikom i odredbama Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine;
- 5) da su na aerodromu na zadovoljavajućem nivou osigurane meteorološke usluge;
- 6) da je program sigurnosti aerodroma u skladu s članom 57.4. Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine;
- 7) da su izrađeni prihvatljivi planovi za vanredne okolnosti na aerodromu i da će se redovito ažurirati;
- 8) da su uspostavljene odgovarajuće vatrogasne i spasilačke službe sa adekvatnim brojem odgovarajućeg obučenog osoblja;
- 9) da postoji prihvatljiva unutrašnja administrativna organizacija, uprava aerodroma i sistem upravljanja sigurnosti; i
- 10) da je uspostavljena odgovarajuća kontrola i saradnja sa lokalnim vlastima sa ciljem sprječavanja izgradnje objekata (visokih zgrada, drugih objekata ili postavljanja svjetala), što predstavlja opasnost za odvijanje zračnog prometa.

Član 11.

Operator aerodroma koji podnese zahtjev i dokaze o ispunjenosti uslova za izdavanje potvrde za aerodrom, a nakon provedenog postupka o ispunjenosti uslova za izdavanje, u skladu sa članom 32. i 33. ovoga pravilnika, dobit će potvrdu za aerodrom.

Član 12.

Zavisno od vrste potvrde za aerodrom, operator aerodroma, je obavezan pridržavati se standardnih i dopunskih uslova i ograničenja propisanih za korištenje aerodroma, koji čine sastavni dio potvrde za aerodrom.

OPERATIVNE NAREDBE I OBAVJEŠTENJA

Član 13.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može izdavati naredbe i obavještenja uz ovaj pravilnik sa ciljem sigurnih sprovođenja operacija na aerodromu. Ove naredbe i obavještenja su obavezujuće za vlasnika potvrde za aerodrom.

Ovim naredbama se može zabraniti, ograničiti, promijeniti ili odrediti posebni zahtjevi i uslovi u interesu sigurnosti provođenja operacija na aerodromu.

Operativna naredba i obavještenje sadrže:

- a) nalog izdavanja;
- b) primjenjivost i vrijeme trajanja; i
- c) mjere i postupci koje treba da poduzme operator aerodroma.

Operativne naredbe i obavještenja naknadno će biti uključeni u ovaj pravilnik.

TROŠKOVI U POSTUPKU IZDAVANJA POTVRDE ZA AERODROM

Član 14.

Za provođenje postupka utvrđivanja uslova za izdavanje, produženje, izmjenu / dopunu, prijenos i otkazivanje potvrde za aerodrom i samo izdavanje potvrde, aerodromski operator je obavezan platiti propisanu naknadu, čiji iznos će biti određen posebnom odlukom i predstavljat će sastavni dio ovoga pravilnika.

PROVOĐENJE POSTUPKA ZA IZDAVANJE POTVRDE ZA AERODROM

Član 15.

Operatoru aerodroma koji podnese dokaze o ispunjenosti uslova za pružanje usluga u zračnom prometu na aerodromu, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine će izdati potvrdu za aerodrom.

Proces izdavanja potvrde obuhvata:

- a) aktivnosti prije podnošenja zahtjeva;
- b) podnošenje i razmatranje zahtjeva;
- c) provođenje postupka utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje potvrde;
- d) rješavanje po zahtjevu (izdavanje ili odbijanje); i
- e) objavljivanje informacije kako aerodrom posjeduje važeću potvrdu, kao i drugih potrebnih informacija u AIP-u Bosne i Hercegovine.

a) Aktivnosti prije podnošenja zahtjeva

Član 16.

Podnosilac zahtjeva upoznaje Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine sa svojim namjerama i planovima za obavljanje aerodromskih operacija.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine informira podnosioca zahtjeva sa propisima, procedurama i obavezama koje je potrebno ispuniti kako bi se dobila potvrda za aerodrom.

Podnosilac zahtjeva treba da jasno razumije: formu i sadržaj zahtjeva, dokumentaciju koju treba dostaviti uz zahtjev, postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje potvrde za aerodrom, i potrebu pune saradnje i kooperativnosti u procesu izdavanja potvrde i nakon izdavanja potvrde za aerodrom.

Koordinaciju sa podnosiocem zahtjeva obavlja ovlaštena osoba iz Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine jednim od načina komunikacije, putem telefona, pismenim aktima, elektronskom poštom ili neposrednim sastancima.

Član 17.

Osobe zadužene za sigurnost i standarde na aerodromu u saradnji sa ekspertima za zračne operacije i inspektorom za aerodrome Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, na osnovu iznesenih namjera i planova iz zahtjeva trebaju obaviti procjenu:

- a) pravnog statusa podnosioca zahtjeva i zemljišta na i oko aerodroma;
- b) letačkih operacija sa aspekta sigurnosti, uključujući: prepreke i okolni teren, blizinu drugih aerodroma uključujući i vojne aerodrome, ograničeno zabranjene i zabranjene zone, kontrolisane zone za letenje i postojeće procedure za instrumentalno prilaženje na aerodrom;
- c) zaštitu okoline od buke i gasova na aerodromu; i
- d) finansijskih uslova i stanja kroz analizu: bilansa stanja, bilansa uspjeha i biznis plana.

U ovu procjenu mogu biti uključene i druge informacije i podaci. Ukoliko ova procjena nije zadovoljavajuća onda prestaje potreba za daljnjom procedurom o čemu treba obavijestiti podnosioca zahtjeva.

Član 18.

U slučaju pozitivnog rezultata procjene iz člana 17. ovog pravilnika, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine treba obavijestiti podnosioca zahtjeva da:

- a) podnese zahtjev za dobijanje potvrde za aerodrom sa aerodromskim priručnikom i dodacima; i
- b) izvršiti detaljno upoznavanje sa propisima i pratećim dokumentima izdatim od ICAO i Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, koji se odnose na dobijanje potvrde za aerodrom.

Obrazac zahtjeva za izdavanje potvrde za aerodrom dat je u dodatku broj 2. ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

b) Podnošenje i razmatranje zahtjeva

Član 19.

Zahtjev za izdavanje potvrde za aerodrom podnosi se Direkciji za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine u roku od 90 (devedeset) dana prije otpočinjanja operacija na aerodromu.

Dodaci uz zahtjev koji se moraju dostaviti:

-
- a) dva primjerka aerodromskog priručnika pripremljenog u skladu sa dodatkom broj 1 ovoga pravilnika i opisima očekivanih operacija na aerodromu;
 - b) podaci za rukovodeće i odgovorne osobe u skladu sa obrascom u dodatku zahtjeva; i
 - c) dokaz o uplati propisanih naknada za izdavanje potvrde za aerodrom.

Zavisno od početnih procjena i potreba u toku provođenja postupka izdavanje potvrde za aerodrom, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može zahtijevati dostavljanje i drugih dokumenata i dokaza od podnosioca zahtjeva.

Vrijeme podnošenje zahtjeva računa se od dana kada podnosioc zahtjeva dostavi kompletno sve tražene dodatke i potrebne dokaze.

Član 20.

Nakon prijema zahtjeva ovlaštena osoba Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine obavezna je utvrditi da li postoje formalni nedostaci u pogledu sljedećih uslova:

- 1) da je zahtjev podnesen na propisanom obrascu;
- 2) da zahtjev sadrži sve podatke neophodne da se po istom može postupiti;
- 3) da je aerodromski priručnik po formi i sadržaju izrađen u skladu sa zahtjevima ovoga pravilnika;
- 4) da su podaci za rukovodeće i odgovorne osobe popunjeni na propisanom obrazcu i potpuni;
- 5) da su uplaćene propisane naknade za postupak izdavanje potvrde za aerodrom; i
- 6) da su priloženi dodatni dokumenti i dokazi u skladu sa zahtjevom i potrebama aerodroma.

Član 21.

Podnosioc zahtjeva je obavezan u najkraćem roku otkloniti sve nedostatke i primjedbe koje se od njega zahtijevaju u kompletiranju zahtjeva.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva može odrediti rok u kome je obavezan otkloniti nedostatke i primjedbe.

Ukoliko podnosioc zahtjeva ne otkloni nedostatke u određenom roku, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine će donijeti rješenje kojim se zahtjev odbacuje.

Član 22.

Nakon ispunjenja zahtjeva iz člana 20. i 21. ovoga pravilnika Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine će kompletirati cijeli predmet i dostaviti ga nadležnoj entitetskoj direkciji na daljnje provođenje postupka utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje potvrde za aerodrom, u skladu sa Zakonom o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i odluke Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o čemu treba biti obaviješten i podnosioc zahtjeva.

c) Provođenje postupka utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanja potvrde za aerodrom

Član 23.

U skladu sa Odlukom Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o delegiranju funkcija entitetskim direkcijama, iste su dužne provesti postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje potvrde za aerodrom.

Postupak provodi komisija koja se sastoji od predsjednika i članova komisije.

Sastav komisije čine stručnjaci za sljedeće oblasti:

-
- a) inspektora za aerodrome;
 - b) inspektora za zračnu politiku - operacije;
 - c) inspektora za elektroenergetska i vizuelna navigacijska sredstva;
 - d) inspektora za protivpožarnu zaštitu i spašavanje;
 - e) inspektora za prihvata i otpremu putnika i robe- aerodromske usluge;
 - f) inspektora za sigurnost aerodroma;
 - g) inspektora za organizaciju i rad aerodroma;
 - h) inspektora za objekte visoke i niske gradnje;

Predsjednika i članove komisije imenuje mjerodavna entitetska direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine prema konkretnim potrebama i zahtjevima. Angažovane osobe moraju biti ovlaštene od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine.

U radu komisije mogu se po potrebi angažirati i drugi pojedinci ili organizacije.

Član 24.

Postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje potvrde za aerodrom obuhvata:

1. preliminarnu procjenu zahtjeva i ocjenu dokumentacije; i
2. provođenje operativne inspekcije aerodroma;

1. Preliminarna procjena zahtjeva i ocjena dokumentacije

Član 25.

Preliminarna procjena treba da otkrije eventualne nedostatke, propuste ili kritične situacije koje mogu neposredno utjecati na pravilno i sigurno izvršenje predloženih operacija i provođenje operativne inspekcije. Kvalitetna i potpuna preliminarna procjena znatno utječe na efikasnost i kvalitet operativne inspekcije.

Ona daje mogućnost podnosiocu zahtjeva da u određenom vremenskom periodu ispravi eventualne nedostatke ili pripremi alternativne prijedloge prije operativne inspekcije.

Komisija sačinjava Izvještaj o preliminarnoj procjeni u pismenom obliku.

Član 26.

Preliminarna procjena provodi se pojedinačno po pojedinim oblastima na ekspertskom nivou i timski sa cijelom komisijom.

Ona uključuje:

- a) procjenu letaćkih operacija, statusa podnosioca zahtjeva i zemljišta na i oko aerodroma i ekoloških uslova odnosno zaštite okoline, ukoliko nisu ranije provedeni;
- b) procjenu mogućih odstupanja od standarda ili preporučene prakse.
- c) potrebu provođenja aeronautičkih studija odnosno predlaganje ili donošenje izuzeća i olakšica; i
- d) procjena aerodromskog priručnika, koji je centralni dio posla, a uključuje:

-
- formu i sadržaj aerodromskog priručnika u odnosu na zahtjev iz dodatka 1. ovog pravilnika i člana 53., 54. i 55. pravilnika,
 - provjeru tačnosti svih podataka o objektima, opremi uslugama i usklađenost sa standardima, posebno podataka koji se prenose u AIP Bosne i Hercegovine,
 - pravilnost i adekvatnost operativnih procedura aerodroma u redovnim i vanrednim situacijama i usklađenost sa standardima i praksom,
 - struktura uprave i organizacija aerodroma, iskustvo dužnosti i odgovornosti rukovodećeg osoblja, i
 - sistem upravljanja sigurnošću aerodroma.

U preliminarnu procjenu mogu se uključiti, razmatranje i ocjenjivanje i drugih pitanja koja utiču na sigurnost izvođenja operacije na aerodromima, o čemu odlučuje komisija ili pojedini član komisije. Podnosilac zahtjeva obavezan je dostaviti sve tražene podatke i dokaze komisiji.

Član 27.

Rezultati preliminarne procjene sačinjavaju se podnosiocu zahtjeva. Ukoliko su rezultati pozitivni prelazi se na operativnu inspekciju. Ukoliko postoje ozbiljne primjedbe, podnosiocu zahtjeva se konkretno ukazuje na sva odstupanja ili nepravilnosti i daje rok za otklanjanje istih.

Podnosilac zahtjeva obavezan je otkloniti sve primjedbe na način i u roku kako se to od njega zahtijeva.

Ukoliko podnosioc zahtjeva ne otkloni nedostatke na način i u roku kako se to od njega zahtijeva, komisija će predložiti Direkciji za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine da donese zaključak kojim se zahtjev odbacuje.

2. Operativna inspekcija

Član 28.

Ukoliko rezultati preliminarne analize pokažu da će aerodromski operator biti u mogućnosti da sigurno udovolji traženom nivou operacija, pristupa se operativnoj inspekciji.

Ovom inspekcijom provodi se pregled aerodroma radi procjene i verifikacije stvarnih podataka o aerodromskim objektima, uslugama i opremi i da li isti odgovaraju međunarodnim standardima i preporučenoj praksi.

Član 29.

Operativna inspekcija uključuje:

- a) verifikaciju podataka na licu mjesta; i
- b) provjeru objekata i opreme koja uključuje:
 - 1) dimenzije i stanje površinskog sloja kod:
 - poletno-sletne staze (PSS),
 - ramena PSS,
 - trake paralelne sa PSS,
 - kraj PSS i zone sigurnosti,
 - zaustavne i čiste zone,

-
- rulnice,
 - ramena rulnica,
 - trake paralelne sa rulnicama,
 - platformu - e,
 - poletno-sletne staze -a, ramena poletno-sletne staze itd.
- 2) pristustvo prepreka na površinama zabranjenim za prepreke na aerodromu i u okolini;
 - 3) provjeru aeronautičkih svjetala i zabilješki njihovih provjera uključujući:
 - svjetla PSS i rulnica,
 - prilazna svjetla,
 - PAPI / APAPI ili T - VASIS / AT - VASIS,
 - svjetla platforme,
 - osvjetljavanje prepreka,
 - svjetla aktivirana od strane pilota, ukoliko postoje,
 - sistem vizuelnog navođenja na pristaništu.
 - 4) pomoćno napajanje;
 - 5) indikatore pravca vjetra;
 - 6) označavanje indikatora pravca vjetra;
 - 7) obilježavanje i signalizacija aerodroma;
 - 8) znakove u zoni kretanja;
 - 9) pozicije za avione;
 - 10) pozicije za uzemljenja;
 - 11) protivpožarnu i spasilačku opremu i instalacije;
 - 12) opremu za održavanje aerodroma posebno opremu za održavanje objekata u sterilnoj zoni uključujući i opremu za mjerenje koeficijenta trenja na površini piste;
 - 13) čistače piste i opremu za zimsko održavanje;
 - 14) opremu za uklanjanje oštećenih aviona;
 - 15) procedure i opremu službe za suzbijanje divljači;
 - 16) dvosmjerne radiostanice instalirane u svakom vozilu koje koristi operator u zonama kretanja;
 - 17) medicinska služba;
 - 18) prisustvo svjetala koje mogu ugroziti sigurnost aviona; i
 - 19) objekte za snabdijevanje gorivom.

U operativnu inspekciju mogu biti uključeni i drugi objekti, usluge i oprema i sva bitna pitanja koja utiču na sigurnost aerodromskih operacija, o čemu odlučuje komisija.

Podnosilac zahtjeva obavezan je omogućiti nesmetan pristup i dostaviti sve podatke i informacije koje se od njega traže.

Član 30.

Na kraju operativne inspekcije komisija je obavezna sačiniti izvještaj u kome se iznose rezultati i stepen ispunjenosti postavljenih uslova i standardi za obavljanje aerodromskih operacija.

Ukoliko su rezultati pozitivni komisija će predložiti izdavanje potvrde za aerodrom, odnosno ukoliko nisu u dogovoru sa podnosiocem zahtjeva će predložiti način i rokove otklanjanja nedostatka.

Član 31.

Komisija je obavezna Direkciji za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine dostaviti izvještaj o provedenom postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje potvrde za aerodrom sa dokazima, odnosno cjelokupnu dokumentaciju postupka utvrđivanja u roku od 90 (devedeset) dana i o tom izvijestiti nadležnu entitetsku direkciju.

Ukoliko se postupak ne može okončati do ovoga roka, Komisija je obavezna Direkciji za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine dostaviti izvještaj o razlozima koji su doveli do neispunjenja roka iz prethodnog stava i predložiti novi rok.

U opravdanim slučajevima Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može dozvoliti produženje roka.

d) Izdavanje ili odbijanje izdavanja potvrde za aerodrom

Član 32.

Prije odobrenja potvrde za aerodrom, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine mora konstatovati da:

- a) podnosilac zahtjeva i aerodromsko osoblje imaju zadovoljavajuće iskustvo za rad i održavanje aerodroma za traženi nivo operacija;
- b) aerodrom nudi sigurno okruženje za provođenje zračnih operacija;
- c) aerodromski priručnik sadrži sve relevantne informacije, vjerodostojno opisuje objekte, opremu i usluge na aerodromu;
- d) aerodromski objekti, opreme i usluge zadovoljavaju standarde i propisa ICAO dodatka 14. i pratećih dokumenata kao i propise i zahtjeve Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine;
- e) operativne procedure na aerodromima sadrže mjere za sigurnost zrakoplova, objekta, opreme i osoblja; i
- f) aerodrom ima adekvatnu organizaciju i sistem upravljanja sigurnošću.

Član 33.

Potvrda za aerodrom bit će izdata nakon što Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine utvrdi sa su:

1. ispunjeni svi uslovi navedeni u zahtjevu za izdavanje potvrde za aerodrom;
2. rezultati komisijskog izvještaja obavljenih pregleda, inspekcije i testiranja zadovoljavajući;
3. ispunjeni zahtjevi člana 14. Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine;

-
4. odobreni potrebni dokumenti (aerodromski priručnik, program sigurnosti i slično);
 5. potpuno ispunjeni svi zahtjevi iz člana 32. ovoga pravilnika.

Član 34.

Kada Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 32. i 33. ovoga pravilnika za izdavanje potvrde za aerodrom, izdat će Rješenje o ispunjenosti uslova za izdavanje potvrde.

Na osnovu rješenja iz prethodnog stava Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine izdaje potvrdu za aerodrom na obrascu u dodatku br. 4., 5., ili 6., koji je sastavni dio ovoga pravilnika, zavisno od vrste potvrde za aerodrom.

Uz potvrdu za aerodrom se izdaje i specifikacija standardnih i dopunskih uslova i ograničenja kojih se aerodromski operator mora pridržavati prilikom korištenja aerodroma.

Standardni i dopunski uslovi i ograničenja dati su u dodatku 4a, 5a, 6a ovoga pravilnika u obrascima za:

- "JAVNU UPOTREBU AERODROMIMA",
- "OBIČNU POTVRDU ZA UPOTREBU AERODROMA" i
- "PRIVREMENU UPOTREBU AERODROMA",

koji čine sastavni dio ovoga pravilnika.

Potvrda za aerodrom se izdaje na jeziku jednog od tri konstitutivna naroda BiH i na engleskom jeziku.

Obavještenje sa kopijom izdate potvrde za aerodrom i specifikacija uslova za korištenje Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine dostavlja nadležnoj entitetskoj direkciji.

Član 35.

Ukoliko se tokom postupka donošenja odluke o izdavanju potvrde za aerodrom od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ustanove određeni propusti ili manjkavosti u ispunjenju uslova, može se tražiti od podnosioca zahtjeva da iste na propisan način i u roku otkloni, nakon čega će ponovo predmet biti uzet u razmatranje.

Ukoliko podnosioc zahtjeva odbije ili ne otkloni nedostatke Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine će donijeti zaključak kojim se zahtjev za izdavanje potvrde za aerodrom odbacuje.

Član 36.

Ukoliko Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine tokom postupka donošenja odluke o izdavanju potvrde za aerodrom, ustanovi da podnosilac zahtjeva ne zadovoljava propisane uslove za aerodromskog operatora, donijet će rješenje kojim se zahtjev za izdavanje potvrde za aerodrom odbija.

Odbijanje izdavanja potvrde za aerodrom podnosiocu zahtjeva se dostavlja pismenim putem sa razlozima odbijanja koji mogu biti iz razloga što je:

- a) inspekcijom utvrđeno da aerodromski objekti, oprema i usluge ne zadovoljavaju u određenim mjerama sigurnost zračnih operacija;
- b) procjenom operativnih procedura aerodroma je utvrđeno da ne zadovoljavaju sigurnost zračnih operacija u određenoj mjeri;
- c) procjenom aerodromskog priručnika je utvrđeno da ne sadrži sve pojedinosti i da nije urađen prema zahtjevu;

d) procjenom gore navedenih ili nekih drugih činjenica (koje budu navedene) utvrđeno da podnosilac zahtjeva neće biti u mogućnosti da na odgovarajući način operira i održava aerodrom kao što je to uslovljeno propisima;

e) ukoliko se ustanovi da podnosilac zahtjeva nije u mogućnosti izvoditi traženi nivo aerodromskih operacija mogu mu se predložiti alternative.

Podnosilac zahtjeva na zaključke i rješenja Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može podnijeti žalbu, Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine u roku od 8 (osam) dana od dana prijema rješenja ili zaključka. Žalba se podnosi putem Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine.

e) Objavljivanje informacije kako aerodrom posjeduje važeću potvrdu, kao i drugih potrebnih informacija u AIP-u Bosne i Hercegovine

Član 37.

Nakon završetka procesa izdavanja potvrde, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine je obavezna dostaviti sve potrebne podatke o aerodromu Službi zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (AIS-u), radi publiciranja u AIP-u Bosne i Hercegovine.

SADRŽAJ POTVRDE ZA AERODROM

Član 38.

Potvrda za aerodrome sadrži sljedeće podatke:

1. naziv ovlaštenog organa koji je izdao potvrdu,
2. vrsta potvrde za aerodrom,
3. sjedište i adresa vlasnika potvrde,
4. zakonski osnov za izdavanje potvrde, i
5. vrijeme trajanja potvrde.

Kao prilog potvrdi izdaje se specifikacija uslova za korištenje aerodroma, koji čine sastavni dio potvrde. U specifikaciji se navode: standardni uslovi, dopunski uslovi, ograničenja i izuzeća - olakšice ukoliko ih je operator dobio.

Sa promjenom uslova za izdavanje potvrde i promjena na aerodromu mogu se mijenjati i dopunjavati uslovi i ograničenja korištenja aerodroma.

TRAJANJE POTVRDE ZA AERODROM

Član 39.

Potvrda za aerodrom može se izdati u trajanju od:

- a) 24 mjeseca kod prvog izdavanja;
- b) neograničeno nakon drugog izdavanja;
- c) vremenu koji je zahtijevao vlasnik aerodroma; i
- d) vremenu koji Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine odredi zavisno od stanja i mogućnosti ispunjenja uslova na aerodromu.

U svim navedenim slučajevima operator aerodroma mora kontinuirano zadovoljavati uslove pod kojima je potvrda za aerodrom izdata.

Ukoliko operator aerodroma prestane udovoljavati nekim od uslova pod kojima je potvrda izdata, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može ograničiti, suspendovati na određeno vrijeme do otklanjanja razloga za suspenziju.

IZMJENA / DOPUNA IZDATE POTVRDE ZA AERODROM

Član 40.

Vlasnik potvrde za aerodrom obavezan je izvijestiti Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o svakoj nastaloj promjeni bilo kojega uslova na osnovu kojih je izdata potvrda za aerodrom, a posebno u slučajevima kada nastupe:

- a) promjene vlasničke strukture ili uprave aerodroma;
- b) promjene načina korištenja ili određenih operacija aerodroma;
- c) promjene operatora ili pružaoca usluge;
- d) promjene granica aerodroma; i
- e) vlasnik potvrde traži dopunu / izmjenu koju bi želio da napravi u aerodromskom priručniku ili u potvrdi za aerodrom.

Član 41.

Zahtjev za izmjenu / dopunu potvrde za aerodrom mora biti dostavljen u Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine najmanje 30 (trideset) dana prije namjeravane izmjene / dopune.

Uslovi i način koji su propisani za izdavanje potvrde za aerodrom važe i za izmjenu / dopunu, s tim što se uvažavaju specifičnosti koje se odnose na izmjenu / dopunu i karaktera promjene.

Svake odobrene promjene moraju se unijeti u potvrdu za aerodrom i aerodromski priručnik.

PRODUŽENJE POTVRDE ZA AERODROM

Član 42.

Vlasnik potvrde je obavezan najmanje 60 (šezdeset) dana prije isteka važnosti odobrene potvrde Direkciji za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev za produženje važnosti iste.

Uslovi i način koji je propisan za izdavanje potvrde za aerodrom važe i za produženje.

PRIJENOS POTVRDE ZA AERODROM

Član 43.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može odobriti prijenos potvrde za aerodrom na novoga operatora aerodroma u slučajevima kada:

- a) postojeći vlasnik potvrde pismenim putem u roku od najmanje 90 (devedeset) dana prije prestanka rada aerodroma, obavijesti Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine da će prestati sa ovim operacijama u skladu sa datumom određenim u obavijesti;
- b) postojeći vlasnik potvrde u pismenom obliku obavijesti Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine koji je novi operator aerodroma;
- c) novi operator aerodroma pismenim putem u roku od najmanje 90 (devedeset) dana prije nego što postojeći vlasnik prestane sa radom na aerodromu, zatraži od Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine da se na njega prenese postojeća potvrda za aerodrom; i
- d) novi operator aerodroma ispuní propisane uslove iz člana 32. i 33. ovoga pravilnika

Član 44.

Ukoliko se operacije na aerodromu provode u toku prijenosa potvrde za aerodrom, postojeći vlasnik potvrde snosi svu odgovornost za operacije na tom aerodromu sve do izdavanja potvrde novom operatoru.

U svakom slučaju, nova potvrda za aerodrom mora biti odobrena, a stara povučena od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine prije otpočinjanja operacija pod novom potvrdom za aerodrom.

Član 45.

Kod prijenosa potvrde za aerodrom mogu se primijeniti odredbe člana 48. i 49. ovoga pravilnika kojima se regulišu uslovi izdavanja privremene potvrde.

OTKAZIVANJE - VRAĆANJE POTVRDE ZA AERODROM

Član 46.

Vlasnik potvrde za aerodrom može se dobrovoljno odreći potvrde, ali mora pismenim putem u roku od najmanje 90 (devedeset) dana prije prestanka operacija na aerodromu obavijesti Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o otkazivanju - vraćanju potvrde za aerodrom.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine će otkazati potvrdu nakon što:

- a) utvrdi da je operator koji traži otkazivanje vlasnik potvrde;
- b) utvrdi da je obavijest primjene u skladu sa prethodnim stavom; i
- c) provjeri da obavijest dostavljena od operatora uključuje:
 - 1) informaciju da će u slučaju da aerodrom ostane otvoren, biti objavljen odgovarajuća obavijest - NOTAM o promjeni statusa, i
 - 2) poduzete odgovarajuće neophodne mjere sigurnosti od strane operatora u slučaju da će aerodrom biti zatvoren za promet, kao što je udaljavanje svih oznaka, markera itd.

Ukoliko će aerodrom ostati otvoren za korištenje kao aerodrom bez potvrde za aerodrom, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine preko nadležne entitetske direkcije treba osigurati da svi sigurnosni uslovi za operativnost takvog aerodroma trebaju biti ispunjeni u skladu sa promijenjenim statusom.

Član 47.

Nakon što utvrdi sve činjenice Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine će u skladu sa zahtjevom operatora izdati rješenje o novom statusu aerodroma, odnosno da li se aerodrom zatvara ili postaje aerodrom bez potvrde za aerodrom.

S obzirom na novi status aerodroma bez potvrde za aerodrom ili zatvorenog aerodroma potrebno je obavijestiti Službu zrakoplovnih informacija (AIS) kako bi se unijela promjena statusa aerodroma u AIP-u BiH.

PRIVREMENA POTVRDA ZA AERODROM

Član 48.

Za vrijeme provođenja postupka za izdavanje ili prijenos potvrde za aerodrom Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može izdati privremenu potvrdu za aerodrom i time odobriti provođenje operacija na aerodromu u slučaju kada je:

-
- a) podnesen zahtjev za izdavanje ili prijenos potvrde za aerodrom sa potrebnim dokazima, posebno aerodromskim priručnikom,
- b) pokrenut postupak za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izdavanje odnosno prijenos potvrde za aerodrom i isti će biti izdat po završetku postupka,
- c) izdavanje potvrde je od javnog značaja, i
- d) utvrđeno da izdavanje privremene potvrde za aerodrom ne utiče na sigurnost zračnog prometa, što se utvrđuje pregledom dokumentacije i aerodroma od strane nadležne entitetske direkcije ili aeronautičkim studijama podnosioca zahtjeva kojim se dokazuje da uslov koji nije ispunjen ne utječe na sigurnost zračnog prometa.

Član 49.

Privremena potvrda za aerodrom izdaje se na obrascu dodatka broj 6. ovog pravilnika sa specifikacijom o standardnim uslovima korištenja aerodroma, koji čine sastavni dio potvrde.

Vrijeme trajanja privremene potvrde za aerodrom je 2 (dvije) godine. Privremena potvrda za aerodrom prestaje važiti sa:

- datumom izdavanja potvrde za aerodrom;
- datumom isteka navedenom u privremenoj potvrdi za aerodrom, a koji god nastupi prije.

Odredbe ovoga pravilnika u pogledu uslova korištenja aerodroma se primjenjuju na privremenu potvrdu za aerodrom, isto kao i na izdatu potvrdu za aerodrom.

IZUZEĆE - OLAKŠICE

Član 50.

Na zahtjev operatora aerodroma, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može, nakon cjelovito provedenog postupka odobriti odgovarajuće izuzeće u pismenom obliku.

Izuzeće se odnosi na to da operator aerodroma može odstupiti od određenih standardnih propisanih uslova i procedura, koji se mogu postići na drugi način, a pri tome se ne narušava sigurnost operacija.

Odstupanja operatora je uslovljeno time da operator radi u skladu sa uslovima i procedurama određenih u potvrdi, budući da je to od bitnog interesa za sigurnost operacija na aerodromu.

Prije odobravanja bilo kakvih odstupanja od standarda potrebno je provesti aeronautičku studiju.

Član 51.

Aeronautička studija je studija problema kojim se identifikuje i vrši odabir mogućih rješenja koja su prihvatljiva, a neće narušiti sigurnost.

Aeronautičku studiju može provesti Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ili operator aerodroma.

Aeronautičke studije rade se u svrhu procjene utjecaja odstupanja od aerodromskih standarda i prakse specifikovanih u Dodatku 14. dio I Konvencije o civilnom zrakoplovstvu, a propisanih zakonom i pravilnikom.

Usporedbom postojećih alternativnih sredstava treba procijeniti efikasnost svakog sredstva i predložiti mjere za kompenziranja, odstupanja, odnosno postići uslov da jednak nivo sigurnosti može biti dostignut drugim sredstvima.

Aeronautičke studije ne mogu se poduzimati u slučajevima odstupanja, ukoliko to nije preporučeno u Dodatku 14. Dio I Konvencije o civilnom zrakoplovstvu.

Član 52.

Odstupanja koja su odobrena od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine operator je obavezan provoditi.

Sva odobrena odstupanja u originalnom obliku moraju se nalaziti u aerodromskom priručniku i biti objavljena u AIP-u Bosne i Hercegovine.

AERODROMSKI PRIRUČNIK

Član 53.

Operator aerodroma mora izraditi Aerodromski priručnik u kome mora propisati način obavljanja svih poslova koje obavlja operator aerodroma ili pravna osoba s kojom je sklopio ugovor o obavljanju pojedinih poslova na aerodromu.

Uz zahtjev za dobijanje potvrde za aerodrom operator aerodroma obavezan je dostaviti i Aerodromski priručnik.

Operator aerodroma sa važećom potvrdom mora imati Aerodromski priručnik za taj aerodrom.

Aerodromski priručnik je sastavni dio potvrde za aerodrom. Njegovo kompletiranje i dostavljanje je glavni uslov za podnošenje zahtjeva za izdavanje potvrde za aerodrom.

Svrha i obim aerodromskog priručnika

Član 54.

Aerodromski priručnik je od bitnog značaja u procesu izdavanja potvrde za aerodrom.

Aerodromski priručnik treba da sadrži sve značajne informacije o području aerodroma, objektima, uslugama, opremi, operativnim procedurama, organizaciji i upravi, uključujući i sistem upravljanja sigurnosti.

Informacije prezentirane u priručniku moraju pokazati da će aerodrom djelovati u skladu sa standardima i praksom u procesu izdavanje potvrde za aerodrom i da nema nedostataka koje bi negativno uticale na sigurnost zračnih operacija.

Informacije koje sadrži priručnik obezbjeđuje da Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine odredi uređenost aerodroma za predložene operacije i da ocijeni sposobnost operatora aerodroma za dobijanje potvrde.

To je osnovni dokument za obavljanje inspekcije aerodroma u procesu odobravanja potvrde i korištenja aerodroma.

Struktura i sadržaj aerodromskog priručnika

Član 55.

Struktura i sadržaj Aerodromskog priručnika aerodroma za javnu upotrebu dati su u Dodatku broj: 1. ovoga pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Struktura i sadržaj Aerodromskog priručnika ostalih aerodroma treba biti prilagodene zahtjevima i potrebi planiranih operacija na aerodromima.

U aerodromski priručnik moraju biti uključeni podaci, u obimu u kojem se mogu primijeniti na aerodromu navedene sljedećim redoslijedom:

Dio 1. - treba da sadrži osnovne informacije o vođenju i kontroli aerodromskog priručnika;

Dio 2. - treba da sadrži pojedinosti o položaju aerodroma;

Dio 3. - treba da sadrži pojedinosti aerodroma koje moraju biti unijete u AIP Bosne i Hercegovine;

Dio 4. - treba da sadrži pojedinosti aerodromskih operativnih procedura i mjera sigurnosti; i

Dio 5. - treba da sadrži pojedinosti o organizaciji i sistemu upravljanja sigurnosti aerodroma.

Član 56.

Ukoliko je Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine aerodromskog operatora oslobodila od bilo kojeg zahtjeva (odnosno odobrila izuzeće ili olakšicu) u aerodromskom priručniku mora biti upisan identifikacijski broj tog izuzeća odobren od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, datum kada je olakšica stupila na snagu i bilo koji uslov ili procedura pod kojim je olakšica odobrena.

Ukoliko neka zahtijevana specifičnost nije uključena u priručnik jer nije primjenjiva na aerodromu, onda operator mora navesti u priručniku razloge neprimjenjivosti te specifičnosti.

Čuvanje i dostupnost aerodromskog priručnika

Član 57.

Operator aerodroma mora dostaviti uz zahtjev za izdavanje potvrde za aerodrom u Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine kompletan original aerodromskog priručnika i jednu kopiju.

Operator aerodroma mora osigurati da se primjerak kompletnog originalnog aerodromskog priručnika i potvrde za aerodrom nalaze:

- u arhivi uprave operatora aerodroma;
- u Direkciji za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine; i
- jednu kopiju kod odgovorne osobe operatora koja treba biti dostupna za inspekciju od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine i nadležne entitetske direkcije.

Ujedno, operator je obavezan napraviti dostupnu kopiju priručnika ili dijela priručnika koji se odnosi na dužnosti svakom članu operativnog osoblja aerodroma i na taj način obezbijediti da je svaki član:

- upoznat sa sadržajem priručnika koje se odnosi na njihove dužnosti; i
- obavlja svoje dužnosti u skladu sa propisanim procedurama.

Dijelovi aerodromskog priručnika koji se odnose na operatora - korisnika aerodroma moraju biti dostavljeni svima na koje se odnose i dužni su da ih se pridržavaju.

Dopune i izmjene aerodromskog priručnika

Član 58.

Podnosilac zahtjeva za izdavanje potvrde za aerodrom odgovoran je za tačnost podataka u priručniku.

Aerodromski operator mora dopunjavati i ažurirati aerodromski priručnik kad god je to potrebno, a sve sa ciljem tačnosti informacija u priručniku i sigurnosti provođenja operacija, odnosno mora osigurati da priručnik uvijek sadrži tačne informacije.

Aerodromski operator mora blagovremeno, obavijestiti Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o bilo kakvim promjenama koje bi želio napraviti u priručniku. Bez znanja i suglasnosti Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ne mogu se vršiti bilo kakve promjene u odobrenom aerodromskom priručniku.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine će prihvatiti i odobriti bilo koju dopunu / promjenu ukoliko ispunjava uslove ovoga pravilnika, odnosno uslove za izdavanje potvrde za aerodrom.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može izdati pismene upute operatoru, tražeći od njega da prepravi i dopuni priručnik u skladu sa predloženim uputama.

OBAVEZE OPERATORA AERODROMA

Član 59.

Imalac potvrde za aerodrom obavezan je pridržavati se svih uslova pod kojima je odobrena i izdata potvrda. Osnovne obaveze operatora aerodroma date su u ovome dijelu pravilnika, kojih se operator mora pridržavati.

a) Pridržavanje propisanih i odobrenih standarda i prakse

Član 60.

Aerodromski operator je obavezan pridržavati se međunarodnih standarda i preporučene prakse prema Dodatku 14 Konvencije o civilnom zrakoplovstvu i drugih pratećih dokumenta Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (ICAO), Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i odredbama ovoga pravilnika odnosno obavezan je osigurati da aerodrom radi u skladu sa uslovima i pravilima izdate potvrde za aerodrom.

b) Angažovanje kvalificiranog i osposobljenog operativnog osoblja i osoblje za održavanje

Član 61.

Operator je obavezan zaposliti adekvatan broj kvalifikovanog i stručno obučenog osoblja koje osigurava sigurne i kvalitetne zemaljske usluge i zrakoplovnu sigurnost operacija. Prilikom zapošljavanja osoblja obavezan je zaposliti osposobljeno osoblje koje posjeduje dozvole za dužnosti koje obavlja.

Operator je obavezan napraviti program osposobljavanja zaposlenog osoblja, koji će provoditi i adekvatno vrednovati.

c) Aerodromske operacije i održavanje aerodroma provoditi prema aerodromskom priručniku

Član 62.

Operator je obavezan da obavlja aerodromske operacije i održavanje aerodroma u skladu sa procedurama određenim aerodromskim priručnikom.

Operator aerodroma i Služba kontrole letenja na aerodromu (ATS) su obavezni koordinirati odgovarajući nivo sigurnih i kvalitetnih usluga zračnog prometa, radi sigurnosti aviona u dodijeljenom zračnom prostoru aerodroma.

Ta koordinacija će pokrivati ostale nivoe vezane za sigurnost, kao što su aeronautičke servisne informacije, usluge zračnog prometa, meteorološkog obezbjeđenja i sigurnosti aerodroma.

d) Uspostaviti sistem upravljanja sigurnosti aerodroma

Član 63.

Operator je obavezan uspostaviti sistem uprave sigurnosti aerodroma, s opisom strukture i dužnosti organizacije, ovlasti i odgovornosti rukovodioca organizacione strukture. Sigurnost operacija mora biti uređena na strogo određen način, i treba je poboljšati gdje god je to moguće.

Aerodromski operator je obavezan obavezati sve korisnike aerodroma (uključujući i operatore koji koriste aerodrom kao bazu, agencije za prihvat i otpremu i ostale organizacije koje su neovisne od

operatora, a imaju veze sa letovima ili prihvatom aviona), da operiraju u skladu sa zahtjevima koji su u vezi sa sigurnosnim aspektima aerodroma zahtijevanim od strane operatora. Operator je obavezan nadzirati takve operacije.

Aerodromski operator je obavezan zahtijevati od svih korisnika aerodroma kooperativnost u promociji sigurnosti na aerodromu, kao i sigurnom korištenju aerodroma.

Korisnici su dužni odmah informisati operatora o bilo kakvoj nezgodi, incidentu, kvaru ili greškama koje mogu utjecati na sigurnost.

e) Uspostaviti i provoditi interne provjere i izvještavanje o sigurnosti na aerodromu

Član 64.

Aerodromski operator je obavezan provoditi provjeru sistema uprave sigurnosti, uključujući i inspekciju opreme i aerodromskih objekata.

Operator je obavezan provoditi eksterne provjere i inspekcije ostalih korisnika aerodroma uključujući operatore koji koriste aerodrom kao bazu, agencije za prihvata i otpremu i ostale organizacije koji borave i rade na aerodromima.

Aerodromski operator je obavezan osigurati da su izvještaji o provjerama, uključujući i izvještaje na aerodromskim objektima, uslugama i opremi, urađeni od strane odgovarajućih kvalifikovanih eksperata za sigurnost.

Aerodromski operator je obavezan čuvati kopiju-e izvještaja. Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može tražiti kopiju-e izvještaja u svrhe pregleda i preporuka.

Izvještaji moraju biti potpisani od strane osoba koje su izvršile provjere i inspekcije.

f) Ovlaštenim osobama Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine omogućiti pristup na aerodrom

Član 65.

Osobe ovlaštene od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine mogu izvršiti inspekciju i testiranje objekta, usluga i opreme, dokumenta i zabilješki operatora, kao i provjeru sistema uprave sigurnosti prije nego je potvrda za aerodrom odobrena ili obnovljena, kao i poslije toga, u bilo koje vrijeme, sa ciljem provjere sigurnosti aerodroma.

Aerodromski operator na zahtjev osoblja iz prethodnog stava je obavezan dozvoliti pristup na bilo koji dio aerodroma ili aerodromskog objekta, uključujući opremu, zapise, dokumenta i pristup osoblju aerodroma.

Aerodromski operator je obavezan pružiti pomoć ovlaštenom osoblju Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine u obavljanju aktivnosti vezanih za preglede, inspekciju i testiranje aerodroma.

g) Ispunjavati obaveze obaviještavanja i izvještavanja

Član 66.

Operator aerodroma je obavezan pridržavati se uslova i rokova kod obaviještavanja i izvještavanja Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine i Službe kontrole letenja na aerodromu u skladu sa zahtjevima i situacijama.

Aerodromski operator je obavezan kontrolisati sve informacije publikovane u AIP-u Bosne i Hercegovine, njegovim dopunama, amandmanima, NOTAM-e, pred-letne informacije, objave i dostavljene informacije Službi zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (AIS).

Operator će obavijestiti Službu zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (AIS) o bilo kojoj netačnoj informaciji u podacima koja se odnosi na taj aerodrom.

Operator je obavezan obavijestiti Službu zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (AIS) i Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine pismenim putem u roku od 10 (deset) dana prije nastupanja ikakve promjene na aerodromskim objektima, opremi i nivou usluga koja je unaprijed planirana i koja bi vjerovatno uticala na tačnost informacija sadržanih u AIP-u Bosne i Hercegovine.

Operator je obavezan odmah obavijestiti Službu zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (AIS), kontrolu letenja i letačku operativu o bilo kakvim okolnostima za koje operator zna, a kao što su:

- a) prepreke, opstrukcije i opasnosti;
 - 1. bilo kakva projekcija objekta u krugu zone limitirane za prepreke na aerodromu; i
 - 2. postojanje bilo kakvih uslova opstrukcije ili opasnosti sa opasnim uticajem na sigurnost avijacije na ili u blizini aerodroma;
- b) smanjenje nivoa usluga na aerodromu koje su navedene u bilo kojoj publikaciji Službe zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (AIS-a);
- c) zatvaranja bilo koje zone kretanja na aerodromu; i
- d) ostale situacije koje bi mogle uticati na sigurnost zrakoplovstva na aerodromu.

Kada za aerodromskog operatora nije izvodljivo da informiše kontrolu letenja i letačku operativu o promjenjenim okolnostima na način kako je uobičajno određeno, operator tada mora izravno obavijestiti posade aviona koji bi mogli biti ugroženi uticajem tih okolnosti.

h) Provoditi posebne inspekcije

Član 67.

Aerodromski operator je obavezan obaviti inspekciju aerodroma, sa ciljem sigurnosti, i to:

- a) nakon nesreće ili incidenta aviona u situacijama navedenim u Dodatku 13. Konvencije o civilnom zrakoplovstvu;
- b) izgradnje ili opravke aerodromskih objekata ili opreme koji su od značaja za sigurnost zračnih operacija;
- c) u bilo koje vrijeme kada su uslovi na aerodromu takvi da mogu uticati na sigurnost avijacije.

i) Otklanjanje prepreka sa aerodromskih površina

Član 68.

Aerodromski operator je obavezan otkloniti sva vozila ili prepreke koje se smatraju opasnim za sigurnost aerodromskih površina.

Vozila ili prepreke na aerodromskim površinama moraju se nalaziti na zato određenim lokacijama uz odgovarajuća odobrenja i pod punom kontrolom.

j) Postavljanje upozoravanja

Član 69.

Kada avion u niskom letu na ili u blizini aerodroma, ili avion pri taksiranju može biti opasan po ljude i saobraćaj, operator je obavezan poduzeti slijedeće mjere:

-
- a) postaviti znakove upozorenja na bilo koji javni put koji se nalazi u blizini manevarskih površina; ili
- b) obavijestiti odgovorne vlasti koje su zadužene za postavljanje znakova upozorenja, ukoliko takav javni put nije pod kontrolom operatora.

NADZOR I INSPEKCIJA OPERATORA AERODROMA NAKON IZDAVANJA POTVRDE ZA AERODROM

Član 70.

Praćenje rada aerodromskog operatora je stalan i neprekidan proces koji je obavezana provoditi Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine i nadležne entitetske direkcije posredstvom ovlaštenih inspektora.

Inspeksijski nadzor treba se provoditi u skladu sa Pravilnikom vazduhoplovne inspekcije i procedurama inspekcije aerodroma. Frekventnost i dinamika inspekcije utvrđuje se godišnjim i periodičnim planovima inspekcije.

Operator aerodroma mora ovlaštenim inspektorima Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine omogućiti neometan pristup aerodromskim objektima, opremi, službama, kao i uvid u sve dokumente i informacije koje se odnose na aerodromske operacije. Od uvida nisu izuzete i informacije koje su pohranjene u računarskim i drugim sistemima.

Član 71.

Operator aerodroma obavezan je sačiniti i provoditi interni plan provjere, pregleda i inspekcija na aerodromu kojim trebaju biti obuhvaćeni aerodromski objekti, oprema, službe i operatori i korisnici aerodroma.

Na zahtjev ovlaštenih osoba Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine operator aerodroma obavezan je predložiti plan provođenja, pismene zapise o utvrđenom stanju i mjerama koje su poduzete kako bi se eventualni nedostaci otklonili.

SUSPENZIJA I PONIŠTENJE POTVRDE ZA AERODROM

Član 72.

Ukoliko ovlaštene osobe Direkcij za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine tokom nadzora i inspekcije utvrde da se predviđene operacije ne izvršavaju u skladu sa važećim propisima, normama, standardima i utvrđenim procedurama, odnosno da se ne izvode na siguran način, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine je obavezana preduzeti odgovarajuće mjere u zavisnosti od ozbiljnosti propusta-prekršaja i njegovog utjecaja na sigurnost provođenje operacija.

Član 73.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine će suspendovati (ograničiti) potvrdu za aerodrom ukoliko utvrdi da aerodrom ili njegova organizacija, oprema, objekti i službe nisu u skladu s važećim propisima, uslovima i ograničenjima.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može tražiti od operatora da u određenom vremenskom periodu preduzme mjere za korekciju pod uslovom da je to izvodivo bez ugrožavanja sigurnosti letenja. Za vrijeme obavljanja korektivnih mjera Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može propisati ograničenje operacija na aerodromu.

Obavještenje o suspenziji može se prenijeti privremeno usmeno ili pismeno putem faksa.

U roku od 3 (tri) dana od obavještenja Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine je obavezna dostaviti pismeno rješenje o suspenziji sa obrazloženjem u kome trebaju biti navedeni razlozi i uslovi koje operator mora ispuniti da bi mogao nastaviti sa operacijama.

Operator mora u roku od najviše 6 (šest) mjeseci od dana stupanja na snagu rješenja o suspenziji izmijeniti i korigirati sve eventualne propuste, kako bi mogao sigurno nastaviti operirati na aerodromu. U slučaju ne ispunjenja potrebnih uslova koji su bili razlogom suspenzije, u zadanom roku, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine će poništiti potvrdu za aerodrom.

STATISTIČKI IZVJEŠTAJI

Član 74

Aerodromski operator je obvezan slati statističke izvještaje Direkciji za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine u skladu sa procedurom propisanom u Priručniku za statistiku od strane Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (ICAO dokumentom broj 9060. Manual on the Statistics ICAO Programme).

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 75.

Vlasnici ili korisnici aerodroma iz člana 5. ovoga pravilnika obavezni su u roku od 9 (devet) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga pravilnika, poduzeti sve potrebne aktivnosti i podnijeti zahtjev za izdavanje potvrde za aerodrom.

Do donošenja ostalih podzakonskih akata kojima će se regulisati ostala pitanja iz područja izdavanja potvrde za aerodrom i rad aerodroma koristiti postojeću, ukoliko nije u suprotnosti sa standardima i regulativama ICAO za ovu oblast.

DODACI

Član 76.

Dodaci uz ovaj pravilnik predstavljaju sastavni dio pravilnika i svaka izmjena i dopuna bilo kojeg dodatka smatra se i izmjenom i dopunom pravilnika.

Dodaci uz ovaj pravilnik numerirani su brojevima i predstavljaju službene tiskovine Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine a označeni su nazivima kako slijedi:

Dodatak 1. Sadržaj aerodromskog Priručnika

Dodatak 2. Zahtjev za izdavanje potvrde

Dodatak 3. Obrazac o podacima za rukovodeće osoblje

Dodatak 4. Obrazac potvrde za aerodrom za javnu upotrebu

Dodatak 4a. Specifikacija uslova za korištenje aerodroma sa potvrdom za javnu upotrebu

Dodatak 5. Obrazac potvrde za aerodrom za običnu upotrebu

Dodatak 5a. Specifikacija uslova za korištenje aerodroma sa potvrdom za običnu upotrebu

Dodatak 6. Obrazac potvrde aerodroma za privremenu upotrebu

Dodatak 6a. Specifikacija uslova za korištenje aerodroma sa privremenom potvrdom

Član 77.

Ovaj pravilnik stupa na snagu 8 (osam) dana od dana donošenja, a objavit će se u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta.

Broj 02-292.3 - 1410/04
10. februara 2005.godine
Sarajevo

Generalni direktor
Đorđe Ratkovića, s. r.

Prilog br.1

SADRŽAJ AERODROMSKOG PRIRUČNIKA

Operator aerodroma mora osigurati da je Priručnik za aerodrome ovjeren od odgovorne osobe operatora aerodroma, da ima oblik i format za jednostavnu primjenu i da sadrži slijedeće.

DIO 1 - VOĐENJE I KONTROLA AERODROMSKOG PRIRUČNIKA

1.1. Uvod

- a) Namjena priručnika,
- b) Izjava da je priručnik u skladu sa svim važećim propisima, odredbama i uslovima za izdavanje potvrde za aerodrom,
- c) Izjava koja će osigurati da će aerodrom, obavljajući operacije polijetanja i slijetanja zrakoplova biti dostupan svima pod jednakim uslovima,
- d) Izjava da priručnik sadrži operativna uputstva kojih se osoblje mora pridržavati,
- e) Popis i kratak opis različitih dijelova, njihov sadržaj, namjena i primjena,
- f) Dostupnost sistema aeronautičkih informacija i objavljenih procedura,
- g) Sistem snimanja-zapisivanja kretanja aviona,
- h) Obaveze operatora aerodroma koje su regulisane Pravilnikom o uslovima i načinu izdavanja potvrde aerodromskog operatora i aerodromskim priručnikom,
- i) Objašnjenje i definicije pojmova i riječi potrebnih za upotrebu priručnika.

1.2. Sistem dopuna i izmjena

- a) Distribucija i dostupnost aerodromskog priručnika,
- b) Dopunjavanje i ažuriranje aerodromskog priručnika. Uslovi u kojima se izvodi, podaci o osobi(ama) koja je odgovorna za izdavanje i unošenje dopuna i izmjena,
- c) Zapis dopuna i izmjena sa datumom unosa i datumom početka važnosti,
- d) Izjava da nisu dopuštene nikakve rukom pisane izmjene i dopune,
- e) Opis načina označavanja stranica i njihov početak važnosti,
- f) Popis sadržaja na označenim drugim stranicama,
- g) Označavanje promjena (na stranicama teksta i ukoliko je moguće na kartama shemama i dijagramima),
- h) Privremene ispravke,
- i) Opis sistema raspodjele dopuna i izmjena.

1.3. Izuzeća - olakšice

Ukoliko je operator oslobođen od nekih zahtjeva koja propisuju međunarodni standardi i preporučena praksa Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (navesti inditefikacijski broj izuzeća, datum kada je stupilo na snagu i bilo koji uslov ili proceduru pod kojom je izuzeće odobreno).

DIO 2 - POJEDINOSTI O LOKACIJI AERODROMA

Opće informacije uključuju:

- a) plan udaljenosti aerodroma od najbližeg grada ili naseljenog područja, i lokaciju bilo kojeg aerodromskog objekta van graničnog pojasa aerodroma;
- b) pojedinosti oko prava svojine lokacije na kojoj se nalazi aerodrom. Ukoliko granice; aerodroma nisu definirane u ili pojedinim dijelovima dokumenta o pravu svojine; onda je potreban plan vlasništva nad lokacijom koji će pokazivati granični pojas i poziciju aerodroma;
- c) pojedinosti oko registracije aerodromskog poduzeća za obavljanje djelatnosti i ovlaštenja odgovornih upravljačkih i rukovodnih osoba aerodroma;
- d) plan aerodroma sa objektima za obavljanje operacija uključujući, pojedinosti, kao i lokaciju svakog pojedinog indikatora vjetra;
- e) plan graničnog pojasa aerodroma; i
- f) popis objekata visokogradnje i niskogradnje koji omogućuju obavljanje djelatnosti.

Napomena:

Tačke iz prethodnog dijela dodatka označene slovima c), d) i e) trebaju biti prikazane na karti-shemi razmjera 1: 10.000.

Za tačku a) i b) potrebni su adekvatni izvodi i dokazi (imovinsko - pravni, sudski, ovlaštenja i imenovanja).

DIO 3 - POJEDINOSTI O AERODROMU KOJE MORAJU BITI PRIJAVLJENE U AIS

3.1 Generalne informacije

- a) naziv aerodroma,
- b) lokacija aerodroma,
- c) geografske koordinate referentne tačke aerodroma određene na način kako je definirano u Svjetskom geodetskom sistemu - 1984 (WGS - 84),
- d) nadmorska visina aerodroma i magnetna varijacija,
- e) nadmorska visina svakog praga i magnetne varijacije, nadmorska visina kraja piste i bilo koje više ili niže tačke oko piste, i najveća nadmorska visina zone dodira kod piste sa preciznim prilazom,
- f) referentna temperatura aerodroma,
- g) detalji o radionavigacionim sredstvima na aerodromu; i
- h) ime, adresa, telefonski brojevi operatora aerodroma, na koje je uvijek dostupan.

3.2 Dimenzije aerodroma i ostale informacije

Generalne informacije, uključuju:

- a) poletno -sletna staza (PSS) - položaj, broj, dužina, širina, položaj pragova, nagib, površinski materijal, tip i postojanje slobodne zone od prepreka za PSS sa preciznim instrumentalnim prilazom;
- b) dužina, širina i tip površine proširenja piste, sigurne zone kraja PSS-a, zaustavnih dijelova PSS-a;
- c) dužina, širina i tip površinskog materijala rulnica;
- d) tip površinskog materijala platforme i pozicije za parkiranje;

-
- e) dužina slobodne zone i profil zemljišta;
 - f) vizualna sredstva za procedure prilaza, tip osvjetljenja (PAPI/APAPI i T - VASIS/AT-VASIS); označavanje i osvjetljenje PSS-a, rulnica i platforme; ostali vizuelni pokazivači i sredstva za kontrolu na rulnicama (uključujući i pozicije za čekanje na PSS, središnje pozicije za čekanje i zaustavna svjetla) i platformi, lokaciju i tip vizuelnih sredstava sistema navođenja na aerodromu; dostupnost pomoćnog napajanja sistema osvjetljenja;
 - g) lokaciju i frekvenciju VOR-a na poziciji provjere na aerodromu;
 - h) lokaciju i položaj rulnih staza;
 - i) geografske koordinate svakog praga PSS;
 - j) geografske koordinate odgovarajućih tački centralne linije rulnice;
 - k) geografske koordinate svake parking pozicije;
 - l) geografske koordinate i najviši nivo elevacije značajnih prepreka u zonama prilaza i polijetanja, zonama kruženja, na i u blizini aerodroma. (Ove informacije najbolje mogu biti prikazane na mapama s obzirom da su iste neophodne za pripremanje i publikovanje aeronautičkih informacija, kao što je navedeno u Dodatku 4 i 15 Konvencije o civilnom zračnom prometu);
 - m) tip sloja površine i nosivost određena korištenjem ACN - PCN metode;
 - n) jednu ili više provjera lokacije i elevacije visinomjera na platformi;
 - o) deklarirane distance (TORA, TODA, ASDA i LDA);
 - p) plan uklanjanja oštećenih aviona: telefon, fax i e-mail adresa koordinatora za uklanjanje oštećenih aviona na ili u okolinu zona za kretanje; informacije o mogućnostima za uklanjanje, izražene prema najvećem avionu za kojeg je operator osposobljen da ukloni;
 - q) protivpožarna i spasilačka služba: nivo osigurane zaštite, izražen u značenju kategorije usluga koja treba biti u skladu sa najvećim avionom koji koristi aerodrom i tipu i količini sredstava agensa za gašenje požara dostupnih na aerodromu.

Bitno

Tačnost informacija navedenih u dijelu 3. Dodatka na Pravilnik o uslovima i načinu izdavanja potvrde aerodromskog operatora je od bitnog značaja za sigurnost aviona. Informacije o inženjerskom premjeru i procjenu istih treba dodati ili verifikovati od strane kvalifikovanog tehničkog osoblja.

DIO 4 - POJEDINOSTI AERODROMSKIH OPERATIVNIH PROCEDURA I MJERA SIGURNOSTI

4.1 Aerodromski izvještaji

Pojedinosti oko procedure pravljenja izvještaja o promjenama informacija o aerodromu navedenih u Zrakoplovnim informacijama Bosne i Hercegovine (AIP) i procedura za uslov izdavanja NOTAM-a uključuju slijedeće:

- a) obavještanje Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o tim promjenama i praćenje - monitoring o izvješćenim promjenama u toku i van radnog vremena aerodroma;
- b) imena i uloge osoba koje obavještavaju o promjenama i njihovi brojevi telefona na koje su dostupni u toku i van radnog vremena aerodroma; i
- c) adrese i brojevi telefona dostavljenih od Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine na koje treba poslati izvještaj o promjenama.

4.2 Pristup zonama za kretanje na aerodromu

Pojedinosti procedura koje su uspostavljene u koordinaciji sa agencijom zaduženom za preventivu nezakonitog uplitanja u oblast civilnog zrakoplovstva na aerodromu i za prevenciju nezakonitog ulaska osoba, vozila, opreme, životinja i ostalog u zone kretanja na aerodromu, uključuju:

- a) uloge aerodromskog operatora, avioprijevoznika, baznih operatora aerodroma, odjela sigurnosti na aerodromu, Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine i ostale državne organe na ovu temu; i
- b) imena i uloge osoblja zaduženog za kontrolu pristupa na aerodrom, i brojeve telefona na koje su dostupni za i nakon radnog vremena.

4.3 Plan o vanrednim situacijama na aerodromu

Pojedinosti plana uključuju:

- a) plan djelovanja u slučaju vanrednih situacija na i u blizini aerodroma, uključujući i kvar aviona u letu, požare na objektu; sabotazu, prijetnju bombom (u avionu ili objektu) nezakonito zauzimanje aviona; incidente na aerodromu pokrivajući mogućnost incidenata "za vrijeme i nakon uzbune";
- b) detalje i frekventnost testiranja objekata i opreme aerodroma koji bi bili korišteni u hitnim situacijama;
- c) detalje i frekventnost vježbi testiranja plana;
- d) lista organizacija, agencija i osoba sa ovlaštenjima koje se nalaze i ne nalaze na aerodromu sa opisom uloga; telefoni, faksovi, e-mail i SITA adrese i radiofrekvencije u kancelarijama;
- e) uspostavu komiteta aerodroma za hitne situacije/krizne situacije, organizacije obuke i vršenja ostalih priprema za djelovanje u hitnim situacijama; i
- f) određivanje odgovorne osobe/tima zadužene za vođenje svih operacija u hitnim situacijama na licu mjesta.

4.4 Protivpožarna i spasilačka služba

Dijelovi objekata, opreme, osoblje i procedure namijenjeni za ispunjavanje uslova za protivpožarnu i spasilačku službu, kao i imena i uloge osoblja zaduženog za ove službe na aerodromu.

- Propisan postupak o radu vatrogasno - spasilačke službe.
- Propisan postupak o pružanju hitne medicinske pomoći / hitna pomoć.

Bitno

Ove službe trebaju biti odgovarajuće detaljizirane u planu aerodroma u vanrednim situacijama.

4.5 Pregledi zone za kretanja i zone bez prepreka od strane operatora aerodroma

Pojedinosti procedure za preglede uključuje:

- a) pripremu za izvršavanje pregleda uključujući mjerenje koeficijenta trenja i količine vode na pisti i rulnicama, za vrijeme i nakon radnog vremena aerodromskih operacija;
- b) način i sredstva za komuniciranje sa kontrolom leta za vrijeme pregleda;
- c) način čuvanja i lokaciju rezultata pregleda;
- d) frekventnost i tačno vrijeme provođenja pregleda;

-
- e) listu provjera pregleda;
 - f) način izvještavanja rezultata pregleda i poduzimanja odgovarajućih koraka za ispravku nekorektnosti; i
 - g) imena i uloge osoba zaduženih za provedbu pregleda, te brojeve telefona na koje su te osobe dostupne u i nakon radnog vremena.

4.6 Vizuelna sredstva i elektrifikacijski sustavi

Pojedinosti oko procedure za inspekciju i održavanje aeronautičkih svjetala (uključujući i osvjetljenja prepreka), oznaka, markera i elektrifikacijskih sistema aerodroma, uključuju:

- a) pripremu za izvršavanje inspekcije u i nakon radnog vremena i inspekcijску listu provjere;
- b) način arhiviranja rezultata inspekcije i poduzimanja koraka za ispravku nekorektnosti;
- c) način izvršavanja rutinskog, i održavanja u hitnim situacijama;
- d) organiziranje pomoćnog napajanja, ukoliko ima i ukoliko je primjenjivo, pojedinosti za bilo kakve druge metode napajanja u slučaju kvara dijela ili cijelog sistema; i
- e) imena i uloge osoba zaduženih za provedbu inspekcije, te brojeve telefona na koje su te osobe dostupne u i nakon radnog vremena.

4.7 Održavanje zone za kretanje

Pojedinosti oko objekata i procedura za održavanje zone za kretanje uključuju:

- a) propisane postupke za održavanje objekata, opreme i instalacija na aerodromu;
- b) procedure za održavanje asfaltiranih površina;
- c) procedure za održavanje neasfaltiranih pisti i rulnica;
- d) procedure za održavanje proširenja piste i rulnica;
- e) procedure za održavanje sistema odvodnjavanja na aerodromu i
- f) procedure za održavanje zona za kretanje u zimskim uslovima.

4.8 Radovi na aerodromu - sigurnost

Pojedinosti procedure planiranja sigurnog izvođenja građevinskih i radova održavanja (uključujući i radove koji se obavljaju u kratkom vremenskom roku - radovi na brzini) na i u okolini zone za kretanje, a koji mogu obuhvatiti i zone bez prepreka, uključuju:

- a) procedura načina komunikacije sa kontrolom leta tokom izvođenja radova;
- b) imena, brojeve telefona i uloge osoblja i organizacija zaduženih za planiranje i izvođenje radova, kao i održavanje kontakta sa nadležnim osobljem tokom cijelog perioda izvođenja radova;
- c) imena i brojeve telefona; u i nakon radnog vremena, svih baznih operatora, handling agencija i avio prijevoznika koji moraju biti obavješteni o takvim radovima; i
- d) distributivnu listu plana radova, ukoliko je zahtijevana.

4.9 Usluge prihvata i otpreme

- a) popis poslova / usluga koje će obavljati operator aerodroma (Ground Services);

-
- b) tip najvećeg zrakoplova koji će primati usluge prihvata i otpreme;
 - c) procedure propisane za prihvat i otpremu zrakoplova, putnika i robe (Ground Handling Manual);
 - d) propisan način obavljanja poslova opterećenja i centraže zrakoplova;
 - e) popis opreme za prihvat/otpremu zrakoplova, putnika i robe, kao i njihove tehničke karakteristike.

4.10 Upravljanje platformom

Pojedinosti procedure upravljanja platformom uključuju:

- a) koordinaciju između kontrole leta i sektora upravljanja platformom;
- b) način odabira parking pozicija;
- c) pripreme za startanje motora i izdavanje dozvole za traktor za vuču;
- d) usluge parkera signaliste; i
- e) FOLLOW ME vozila.

4.11 Sigurnosno upravljanje platformom

Procedure obezbjeđivanja sigurnosti na platformi uključuju:

- a) zaštitu od udara mlaza;
- b) preduzimanje zaštitnih mjera prilikom punjenja aviona gorivom;
- c) metenja platforme;
- d) čišćenja platforme;
- e) način izvještavanja o incidentima i nesrećama na platformi; i
- f) način procjenjivanja pridržavanja sigurnosnih standarda osoblja koje radi na platformi.

4.12 Kontrola vozila u zračnoj zoni (airside)

Pojedinosti oko procedure kontrole vozila koja operiraju u i blizini zone za kretanje uključuje:

- a) detalje primjenjivih pravila u saobraćaju (uključujući i ograničenje brzine i način provođenja pravila); i
- b) metod izdavanja vozačkih dozvola za vozila koja operiraju u zoni za kretanje.

4.13 Upravljanje i kontrola opasnosti od divljači

Pojedinosti oko procedure za rad u opasnim situacijama, koje utiču na sigurnost aviona, a izazvane su prisustvom ptica ili sisara u zoni letenja aerodroma ili zoni za kretanje, uključuju:

- a) procjenjivanje opasnosti od divljači;
- b) propisan postupak zaštite od ptica i ostalih životinja na aerodromu; i
- c) imena i uloge osoba zaduženih za kontrolu divljači, i brojevi telefona na koje su dostupni u i van radnog vremena.

4.14 Kontrola prepreka

Pojedinosti oko provođenja procedure za:

-
- a) nadzor površine bez prepreka i *Mape Tip 1*. za prepreke na površini za polijetanje;
 - b) kontrolu prepreka u zoni odgovornosti operatora;
 - c) nadzor visine zgrada ili objekata u okvirima granica zone bez prepreka;
 - d) nadzor novog razvoja u okolini aerodroma; i
 - e) obavještanje Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o prirodi i lokaciji prepreka i svakog naknadnog stavljanja ili uklanjanja prepreka, ako je to potrebno, uključujući i dodavanje u publikacije MS-a Službe zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (AIS).

4.15 Uklanjanje oštećenih aviona

Pojedinosti oko procedure za uklanjanje oštećenih aviona na ili u proširenju zone za kretanje uključuju:

- a) uloge aerodromskog operatora i vlasnika potvrde o registraciji aviona;
- b) način obavještanja vlasnika potvrde o registraciji aviona;
- c) način komuniciranja sa kontrolom leta;
- d) vrsta i popis opreme i način angažovanja osoblja za uklanjanje; i
- e) imena, uloge i brojevi telefona osoblja zaduženog za uklanjanje oštećenih aviona.

4.16 Rukovanje opasnim materijama

Pojedinosti oko procedure sigurnog rukovanja i skladištenja opasnih materija na aerodromu, uključuju:

- a) pripremu posebnih zona na aerodromu namijenjenih za skladištenje zapaljivih tekućina (i avionskog goriva) i ostalih opasnih materija;
- b) propisan način za sigurno rukovanje, skladištenje i prijevoz opasnih materija; i
- c) propisan način snabdijevanja aviona gorivom i mazivom, te manipulacija istim.

Bitno

Opasni materijali uključuju zapaljive tekućine i čvrste materijale, korozivne tekućine, gasove pod pritiskom, magnetizirane i radioaktivne materijale. Način rada u slučaju proljevanja opasnih materija bi trebao biti uključen u plan aerodroma u hitnim situacijama.

4.17 Operacije u slučajevima slabe vidljivosti

Pojedinosti oko procedure u slučajevima operacija pri slaboj vidljivosti, uključujući mjerenja i izvještavanja o vizuelnoj vidljivosti na poletno - sletnoj stazi kako i kad je potrebno, imena i brojeve telefona osoba, u i nakon radnog vremena, zaduženih za ova mjerenja i izvještavanja.

4.18 Zaštita lokacija radara i navigacionih sredstava

Pojedinosti procedure zaštite lokacije radara i radio navigaciona sredstva, koja ne smiju biti degradirana, a locirana su na aerodromu uključuju:

- a) vrsta, lokacija i karakteristike sredstava;
- b) kontrolu aktivnosti u okolini radara i navigacionih sredstava;
- c) održavanje mjesta lokacije; i

d) označavanje mjesta znacima opasnosti od radioaktivnih mikrotalasa.

Bitno

Pismene procedure za svaku kategoriju, čiste i jasne informacije trebaju uključivati:

- kada, ili u kakvim okolnostima, operativna procedura treba biti aktivirana;
- kako treba biti aktivirana;
- mjere koje treba poduzeti;
- osobe koje to mjere trebaju poduzeti; i
- opremu, i pristup opremi potrebnoj za izvršavanje tih mjera.

Ukoliko bilo koja od procedura definiranih u prethodnom stavu nije primjenjiva ili relevantna, treba navesti razloge za to u dijelu aerodromskog priručnika koji opisuje navedene procedure.

DIO 5 - ORGANIZACIJA I SISTEM UPRAVLJANJA SIGURNOSTI AERODROMA

1) Administracija aerodroma

Pojedinosti oko administracije aerodroma uključuju:

- a) šema i opis organizacione strukture aerodroma koja navodi imena i pozicije ključnog osoblja i njihove odgovornosti;
- b) broj zaposlenog osoblja specijaliziranog po organizacijskim cjelinama, stručnoj spremi, radnom iskustvu i posjedovanju licenci kojim se dokazuje da posjeduje dovoljan broj kvalifikovanog osoblja sa iskustvom u operacijama i održavanju aerodroma;
- c) ime, poziciju i broj telefona osoba nadležnih za aerodromsku sigurnost; i
- d) aerodromske komitete.

2) Sistem upravljanja sigurnosti

Pojedinosti sistema upravljanja sigurnosti uspostavljenog da obezbijedi pridržavanje svih uslova sigurnosti i postizanje stalnog napretka na polju provedbe sigurnosti.

Bitne odlike su:

- a) sigurnosna politika, primjenjiva do sada, u procesu upravljanja sigurnosti i njenoj vezi sa operativnim i procesima održavanja aerodroma;
- b) struktura ili organizacija SUS-a, uključujući osoblje i način dodjeljivanja individualnih ili grupnih zadataka iz domena sigurnosti;
- c) strategija i planiranje SUS-a kao što je, određivanje ciljeva pri izvršavanju planova sigurnosti, odabir prioriteta za implementiranje sigurnosti i uspostavljanje okvira kontrole rizika na najmanjem nivou koji je moguć u praksi, imajući uvijek na umu uslove iz međunarodnih standarda i preporučene prakse u Dijelu I, Dodatka 14. Konvencije o Međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, kao i nacionalne regulative, standarde, pravila i naredbe;
- d) implementaciju SUS-a, uključujući objekte, metode i procedure za razmjenu i protok sigurnosnih poruka, kao i provedbu uslova sigurnosti;
- e) sistem za implementaciju kritičnih djelova sigurnosti koji zahtijevaju veći nivo integriteta uprave sigurnosti (program mjera sigurnosti), i mjera za provedbu;

-
- f) mjere promicanja sigurnosti i prevencije od nesreća, kao i sistem kontrole rizika koji uključuje analizu i otklanjanje nesreća, incidenata, pritužbi, mana, nedostataka, protivrječnosti i grešaka, te stalnog nadzora sigurnosti;
- g) interne sigurnosne procjene i pregled pojedinosti sistema i programa za što kvalitetniju kontrolu sigurnosti;
- h) sistem za dokumentiranje svih kapaciteta aerodroma vezanih za sigurnost, zabilješki operacija i održavanja aerodroma, uključujući informacije o dizajnu i izgradnji aerodroma i osvjetljenja. Sistem bi trebao omogućiti lak pronalazak dosjea uključujući i mape;
- i) obučavanje i osposobljavanje osoblja, uključujući pregled i procjenu adekvatnosti nivoa obuke o dužnostima u domenu sigurnosti, i sistema certificiranja testa sposobnosti osoblja; i
- j) skupljanje i provedba klauzula vezanih za sigurnost u domenu radova izgradnje na aerodromu.

ZAHTJEV ZA POTVRDU ZA OPERATORA AERODROMA

A) IZDAVANJE

B) PRODUŽENJE

VAŽNO – Prije ispunjavanja formulara pažljivo pročitati slijedeći tekst.

- Podnosiocu Zahtjeva

Veoma je važno da odgovorite na sva relevantna pitanja, jer će to pomoći pri otklanjanju mogućih problema u procesuiranju vašeg Zahtjeva.

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine može izdati Potvrdu samo ukoliko utvrdi da i aerodrom i podnositelj Zahtjeva ispunjavaju uvjete koji su u svezisa sigurnosti s ciljem izdavanja potvrde. Ovaj proces će uključiti inspekciju i procjenu aerodroma naspram međunarodno dogovorenih kriterija koji odgovaraju naravi i opsegu predloženih operacija. Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine također mora utvrditi da je podnositelj zahtjeva kompetentan da osigura operativno sigurnu okolinu za zrakoplove i zračne operacije. Mnoga pitanja iz ove tiskanice nastoje odgovoriti da li se udovoljava takvom operativnom način rada.

1. Sekcija 1 i 2 će obezbijediti informacije o Podnosiocu Zahtjeva i aerodromu; neki od ovih detalja će biti unešeni u potvrdu;
2. Sekcija 3 će obezbijediti informacije o ključnom osoblju koje ima dužnosti vezane za sigurnost;
3. Sekcija 4 će obezbijediti detalje o prirodi, obimu i tipu predloženih operacija;
4. Sekcija 5 će obezbijediti informacije o mjerama koje će omogućiti sigurnost zračnog prostora aerodroma;
5. Sekcije 6 će obezbijediti informacije o pravima Podnosioca Zahtjeva da koristi navedenu lokaciju kao aerodrom i mjere za provođenje kontrole nad aktivnostima koje će se obavljati na tom aerodromu;
6. Sekcija 7 će obezbijediti informacije na osnovu kojih će se procijeniti kategorije vezane za proces izdavanja potvrde;
7. Sekcija 8 se bavi aerodromskim priručnikom koji će biti pregledan od strane DCA kao osnovni pokazatelj kompetentnosti Podnosioca Zahtjeva da sigurno operira aerodromom.
8. Molimo Vas dobro proučite sekcije 10, 11, i 12.

Molimo Vas da priložite sve potrebne dokumente, dodatke i uplate date na kraju ovoga Zahtjeva.

Ne ustručavajte se kontaktirati na broj: **#033 251 352** ako imate poteškoća pri ispunjavanju ovog formulara. Zahtjev sa svim potrebnim dokumentima i priložima možete dostaviti lično ili poštom na adresu: Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, Fehima Ef. Čurčića br. 6, Sarajevo
S poštovanjem,

SEKTOR ZA REGULATIVU BHDCA

Dodatak br. 2

1. PODACI O PODNOSIOCU ZAHTIJEVA (neophodni za upisivanje u Potvrdu)

Bitno:

(1) Vlasnik Potvrde može biti pravno ili fizičko lice. Ukoliko su ovlašteni grupa ili klub, a ne poduzeće, ime(na) osobe(a) vlasnika Potvrde koji je/su zadužen(i) za provođenje uslova navedenih u Potvrdi.

(2) Gdje se radi o podnosiocu Zajtjeva kao induvidui, mora biti priložen životopis zajedno sa Zajtjevom.

1.1 Puno ime podnosioca Zajtjeva:

1.2 Adresa podnosioca Zajtjeva:

1.3 Broj telefona:

1.4 Broj faksa:

1.5 E-mail adresa:

2. PODACI O AERODROMU (neophodni za upisivanje u potvrdu)

2.1 Predloženo ime aerodroma:

2.2 Adresa aerodroma:

2.3 Broj telefona:

2.4 Broj faksa:

2.5 Pozicija aerodroma u zavisnosti od najbližeg grada:

2.6 Geografske koordinate referentne tačke:

2.7 Osnovne smjernice o Standardima iz WGS 84:

3. RUKOVODEĆE OSOBLJE UPRAVE

ISPUNITI SAMO U SLUČAJU KADA JE APLIKANT KOMPANIJA ILI PODUZEĆE

3.1 Predsjednik Upravnog – nadzornog odbora:

Ime:

Broj telefona:

3.2 Izvršni Direktor (ukoliko je drugačije od gore navedene osobe):

Ime:

Broj telefona:

OBAVEZNO ISPUNITI – VAŽI ZA SVE PODNOSIOCE ZAHTJEVA

3.3 Osoba zadužena za svakodnevne operacije na aerodromu:

(Molimo priložite popunjeni formular u dodatku 3.)

Ime:

Status:

Broj telefona:

3.4 Osoba zadužena za sigurnost aerodroma (ukoliko je drugačije od navedenog u 3.3):

(Molimo priložite popunjeni formular u dodatku 3.)

Ime:

Status:

Broj telefona:

3.5 Osoba zadužena za kontrolu svakodnevnih operacija Vatrogasno-spasilačke službe:

(Molimo priložite popunjeni formular u dodatku 3.)

Ime:

Status:

Broj telefona:

3.6 Davaoc usluga Kontrole Letenja

Ime:

Adresa:

4. AKTIVNOSTI NA AERODROMU

4.1 Period na koji se traži potvrda.

4.2 Da li tražite potvrdu za JAVNU UPOTREBU
kako je definisano u članu 14. Zakona o zrakoplovstvu BiH ?

DA NE

4.3 Da li tražite potvrdu za običnu upotrebu aerodroma ?

DA NE

4.4 Da li tražite privremenu potvrdu za aerodrom ?

DA NE

4.5 Da li se traži potvrda za noćne operacije ?

DA NE

4.6 Ako aerodromu ne bude izdata potvrda za operacije noću,
da li ima namjeru postaviti aeronautička svjetla?

DA NE

4.7 Ukoliko je odgovor na 4.5 i 4.6 gore DA, zahtijevat će se postavljanje aeronautičkih svjetala. Molimo navedite detalje o predloženoj rasvjeti.

Obrazloženje:

4.8 Molimo navedite detalje o drugim predloženim zračnim aktivnostima koje se mogu obavljati na aerodromima kojima nije izdata potvrda (npr, jedriličarstvo, padobranstvo, mikroletovi):

--

4.9 Klasifikacija zrakoplova koji će operirati na aerodromu (zrakoplovi i helikopteri):

--

4.10 Tip i ukupna maksimalna odobrena težina najtežeg zrakoplova na letovima u svrhe javnog prijevoza putnika ili davanja instruktorska letenja koji se očekuje da će biti korišten na aerodromu, uključujući njegovu ukupnu dužinu i maksimalnu širinu trupa.

	JAVNI TRANSPORT PUTNIKA	INSTRUKCIJE LETENJA
TIP		
TEŽINA		
DUŽINA		
ŠIRINA		

4.11 Očekivani prosjek broja operacija zrakoplova navedenog u 4.10 u toku tri najopterećenija mjeseca u godini (jedna operacija podrazumijeva jedno polijetanje i jedno slijetanje).

	JAVNI TRANSPORT PUTNIKA	INSTRUKCIJE LETENJA
TIP		
OPERACIJE		

5. AERODROMSKE USLUGE

Od dole navedenog, koje će stavke biti osigurane:

- (a) Služba kontrole letenja sa licenciranim kontrolorima ? DA NE
- (b) Službai informacija o letovima na aerodromu ? DA NE
- (c) Služba prihvata i otpreme zrakoplova, putnika i stvari? DA NE
- (d) Kargo služba ? DA NE

6. UPRAVLJANJE AERODROMOM

Da li ste vi vlasnik aerodroma? DA NE

Da li ste vi korisnik aerodroma? DA NE

AKO NE – Molimo navedite:

6.1 Detalji o pravima kojima raspolazete oko lokacije (posebno pravni status i imovinsko pravni odnosi):

--

6.2 Period za koji raspolazete tim pravima, uključujući datum isteka:

OD	DO	DATUM ISTEKA

6.3 Ime i adresa vlasnika ili iznajmitelja čija dozvola je dobijena da bi se lokacija koristila kao aerodrom.

--

6.4 Da li postoje javna ili privatna prava na ili u okolini predložene lokacije za aerodrom? DA NE

6.5 Ukoliko postoje, da li bi korištenje lokacije za aerodrom bilo u koliziji sa takvim pravima? DA NE

6.6 Ukoliko postoji rizik o koliziji sa tim pravima, da li je ostvaren neki vid dogovora sa vlasnikom tih prava oko korištenja lokacije za aerodrom? DA NE

6.7 Ukoliko je dogovor postignut, molimo navedite detalje o istom:

6.8 Da li imate kompletnu kontrolu nad svim avio-operacijama na aerodromu? DA NE

Ako je odgovor NE, molimo navedite detalje o prirodni avio-operacija van vaše kontrole i osobu koja ima pod svojom kontrolom te operacije.

6.9 *Da li je lokalnim vlastima dostavljena mapa ili upustvo koja pokazuje visinu iznad koje se ne bi smjelo graditi u okolini aerodroma?* DA NE

7. PROMETNO OPTEREĆENJE

Molimo da naspram dole navedene težine zrakoplova odgovarajuće za vaš aerodrom navedete ukupan broj operacija zrakoplova u toj kategoriji koje očekujete u toku 3 najaktivnija mjeseca u godini počevši od 01 Srpnja tekuće godine, a koji lete u svrhe javnog transporta putnika ili instrukcijskih letova ili oboje.

Bitno – Neophodna brojka je kombinirani total za 3 najaktivnija mjeseca u slijedu, a svako polijetanje i slijetanje se smatra kao jedna operacija.

KATEGORIJA (u odnosu na težinu zrakoplova)

Broj operacija

7.1 a) avion čija težina ne prelazi 2370 kg

b) avion čija težina prelazi 2370 kg

8. AERODROMSKI PRIRUČNIK

8.1 Da li je aerodromski priručnik priložen uz ovaj zahtjev?

DA

NE

8.2 Ako nije, molimo navedite kada se očekuje prilaganje istog u Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine.

Bitno – Neće biti pokrenut postupak za utvrđivanje uslova za izdavanje Potvrde za aerodrom sve dok aerodromski priručnik ne bude dostavljen u Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine.

9. OSTALI KOMENTARI

10. DODATCI

- Original i jedna kopija Aerodromskog priručnika.
- Kopiju uplatnice o uplati troškova izdavanja potvrde.
- Podaci o rukovodećem osoblju, prema obrascu u dodatku broj: 3.

11. NAPOMENA

- Zahtjev za prvo izdavanje aerodromske potvrde se podnosi 90 (devedeset) dana prije početka planiranih operacija.
- Zahtjev za produženje, prenos ili otkazivanje aerodromske potvrde se podnosi najmanje 60 (šezdeset) dana prije isteka važnosti.
- Zahtjev za izmjenu (dopunu) aerodromske potvrde se podnosi najmanje 30 (trideset) dana prije izmjene (dopune).

12. IZJAVA

Izjavljujem da su sve navedene informacije tačne u svakom pogledu i da niti jedna bitna informacija nije zadržana.

Izvršit ću plaćanje svih neophodnih troškova Direkciji za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine vezanih za proced izdavanja potvrde za aerodrom.

Bitno – Smatrat će se prekršajem svaka neistinita prezentacija u svrhe obmanjivanja radi dobijanja odobrenja, izdavanja, obnavljanja ili mjenjanja Potvrde za aerodrom.

Potpis podnosioca Zahtjeva Datum:
(ili ovlaštenog predstavnika)

Ime i Prezime
(velikim štampanim slovima)

Dužnost

Podaci o rukovodećem osoblju za koje se zahtijeva suglasnost:

(Details of Management Personnel required):

1. Ime:

(Name):

2. Pozicija:

(Position):

3. Kvalifikacije značajne za tačku 2 – poziciju:

(Qualifications relevant to the item (2) position):

4. Radno iskustvo značajno za tačku 2 – poziciju:

(Work Experience relevant to the item (2) position):

Potpis:
(Signature):

Datum:
(Date):

Molimo Vas da ispunjeni obrazac pošaljete preporučenom poštom na adresu Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ili dostaviti uz Zahtjev:

(On completion, please send this form under confidential cover to the BH DCA):

Organizacija:
(Organization):

Popunjava BH DCA
(BH DCA use only)

Ime i potpis ovlaštene osobe Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine za obradu zahtjeva.
(Name and signature of authorized BH DCA staff member accepting this person):

Potpis:
(Signature):

Datum:
(Date):

Ime:
(Name):

Odjel:
(Office):

Dodatak br. 3.

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo komunikacija i prometa
Direkcija za civilno zrakoplovstvo

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communications and Transport
Directorate of Civil Aviation

BOSNA I HERCEGOVINA
BOSNIA AND HERZEGOVINA

POTVRDA ZA AERODROM ZA JAVNU
UPOTREBU
CERTIFICATE OF AERODROME
FOR PUBLIC USE

No: XXX

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ovim potvrđuje da je
On behalf of the BH DCA it is hereby certified that

[AERODROM]

[Adresa]

zadovoljio zahtjeve propisane Zakonom o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i odgovarajućim podzakonskim aktima i da je utvrđena sposobnost za izvođenje operacija na aerodromu za javni promet, pod uslovima navedenim u specifikaciji operacija.

has satisfied the Operator Certification requirements prescribed in Civil Aviation Law of Bosnia and Herzegovina and applicable national legislation and has been found competent to conduct operation on the aerodrom for publik use, subject to the conditions of the attached Operations Specifications.

Ova potvrda nije prenosiva i ukoliko se ne suspendira, ostaje važeća do [dan/mjesec(rječima) godine(brojka)].

This Certificate is not transferable and unless sooner suspended, shall continue in effect until [day/month (in words) of year (in figures)]

Izdano u:

Datum:

.....

Potpis:

Ime:

Titula:

M.P

**SPECIFIKACIJA USLOVA ZA KORIŠTENJE
AERODROMA SA POTVRDOM ZA JAVNU UPORABU**

(Naziv aerodroma)

Sukladno sa odredbama člana 14. Zakona o zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 02/04) i Pravilnika o načinu i uslovima izdavanja potvrde za aerodrom, Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH izdaje potvrdu za aerodrom, koji će biti korišten kao mjesto poletanja i sletanja zrakoplova maksimalne dozvoljene težine _____ i dužine _____, koji se koriste s ciljem javnog prometa putnika i roba ili s ciljem davanja instrukcija letenja za osposobljavanje profesionalnog letaćkog osoblja i sticanja ovlaštenja pod sljedećim uslovima:

a) STANDARDNI USLOVI:

1. Aerodromu je izdata potvrda za javnu upotrebu i u toku otvorenosti za poletanje i sletanje zrakoplova, biti će dostupan svim korisnicima pod istim uslovima;
2. Aerodrom se može koristiti samo pod uvjetima izdavanja aerodromske potvrde, i standardima, praksi i procedurama odobrenim u aerodromskom priručniku;
3. Nijedan avion ne može poletjeti ili sletjeti na aerodrom ukoliko odgovarajuće vatrogasno – spasilačka i medicinska služba, kao i oprema za prihvat i opsluživanje takvog aviona nije spremna. Sve navedene usluge i oprema će biti spremni za djelovanje za vrijeme otvorenosti aerodroma;
4. Aerodromu je izdata potvrda za poletanje i sletanje noću. Sustav svjetala koji odgovara kategoriji PSS će biti stalno u uporabi za vrijeme operacija noću, osiguravajući da manji kvarovi, koji ne ugrožavaju sigurnosti operacija neće utjecati na poletanje i sletanje aviona;
5. Promjene u fizičkim karakteristikama aerodroma, uključujući, i izgradnju novih objekata, odnosno dograđivanje postojećih ili promjene vizuelne navigacije nemogu biti obavljani bez predhodnog konzultiranja i odobrenja od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine;
6. Vlasnik potvrde će što je prije moguće izvijestiti Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o promjenama koje su u svezi sa aerodromom kao što su promjene materijala na manevarskim površinama i promjenama karakteristike prepreka u zonama prilaza i poletanja i kruženja i dr;
7. Bilo kakvo javno pravo prolaska ispod ili pored zone za sletanje mora biti adekvatno označeno znacima upozorenja od opasnosti aviona;
8. Aerodrom će biti dostupan za poletanje i sletanje u vremenu otvorenosti i ne može biti otvoren van tog vremena, osim ukoliko mu sukladno sa i pod uslovima navedenim u određenim aranžmanima ne bude odobrena dostupnost van određenog vremena.
9. Bez obzira na odredbu točke 1. dodatka 4.a. ovom potvrdom nemože se omogućiti drugim osobama da koriste aerodrom bez suglasnosti vlasnika potvrde.

b) DOPUNSKI USLOVI I OGRANIČENJA

1. Dopunski uslovi:

2. Ograničenja:

Izdato u _____

Generalni direktor

Datum _____

MP

BOSNA I HERCEGOVINA
BOSNIA AND HERZEGOVINA

POTVRDA ZA AERODROM ZA OBIČNU
UPOTREBU
CERTIFICATE OF AERODROME
FOR ORDINARY USE

No: XXX

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ovim potvrđuje da je
On behalf of the BH DCA it is hereby certified that

[AERODROM]

[Adresa]

zadovoljio zahtjeve propisane Zakonom o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i odgovarajućim podzakonskim aktima i da je utvrđena sposobnost za izvođenje operacija na aerodromu za javni promet, pod uslovima navedenim u specifikaciji operacija.

has satisfied the Operator Certification requirements prescribed in Civil Aviation Law of Bosnia and Herzegovina and applicable national legislation and has been found competent to conduct operation on the aerodrom for publik use, subject to the conditions of the attached Operations Specifications.

Ova potvrda nije prenosiva i ukoliko se ne suspendira, ostaje važeća do [dan/mjesec(riječima) godine(brojka)].

This Certificate is not transferable and unless sooner suspended, shall continue in effect until [day/month (in words) of year (in figures)]

Izdano u:

Datum:

.....

Potpis:

Ime:

Titula:

M.P

Prilog br. 5a

SPECIFIKACIJA USLOVA ZA KORIŠTENJE
AERODROMA SA POTVRDOM ZA OBIČNU UPORABU

(Naziv aerodroma)

U skladu sa odredbama člana 14. Zakona o zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 02/04) i Pravilnika o načinu i uslovima izdavanja potvrde za aerodrom Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH izdaje potvrdu za aerodrom, koji će biti korišten kao mjesto poletanja i sletanja zrakoplova maksimalne dozvoljene težine _____ i dužine _____, koji se koriste s ciljem javnog prometa putnika i roba ili s ciljem davanja instrukcija letenja za osposobljavanje profesionalnog letačkog osoblja i sticanja ovlaštenja pod sljedećim uslovima:

a) **STANDARDNI USLOVI:**

1. Aerodromu je izdata potvrda samo za korištenje od strane vlasnika potvrde ili osoba koje on ovlasti;
2. Aerodrom se može koristiti samo pod uslovima izdavanja aerodromske potvrde, i standardima, praksi i procedurama odobrenim u aerodromskom priručniku;
3. Nijedan avion ne može poletjeti ili sletjeti na aerodrom ako odgovarajuće vatrogasno – spasilačka i medicinska služba, kao i oprema za prihvata i opsluživanje takvog aviona nije spremna. Sve navedene usluge i oprema će biti spremni za djelovanje za vrijeme otvorenosti aerodroma;
4. Promjene u fizičkim karakteristikama aerodroma, uključujući, i izgradnju novih objekata, odnosno dograđivanje postojećih ili promjene vizuelne navigacije nemogu biti izvršeni bez predhodnog konsultovanja i odobrenja Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine;
5. Vlasnik potvrde će što je prije moguće izvjestiti Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o promjenama vezanim za aerodrom kao što su promjene materijala na manevarskim površinama i promjenama karakteristike prepreka u zonama prilaza i poletanja i kruženja i dr;

Za noćne operacije:

6. Aerodromu je izdata potvrda za poletanje i sletanje noću. Sistem svjetala koji odgovara kategoriji PSS će biti stalno u uporabi za vrijeme operacija noću, osiguravajući da manji kvarovi, koji ne ugrožavaju sigurnosti operacija neće utjecati na poletanje i sletanje zrakoplova;

Samo za dnevne operacije:

7. Aerodromu nije izdata potvrda za polijetanje i slijetanje noću; i
8. Bilo kakvo javno pravo prolaska ispod ili pored zone za sletanje mora biti adekvatno označeno znacima upozorenja od opasnosti zrakoplova;

b) **DOPUNSKI USLOVI I OGRANIČENJA**

3. Dopunski uslovi:

4. Ograničenja:

Izdato u _____

Generalni direktor

Datum _____

MP

BOSNA I HERCEGOVINA
BOSNIA AND HERZEGOVINA

PRIVREMENA POTVRDA
ZA AERODROM
TEMPORARY AERODROME CERTIFICATE

No: XXX

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ovim potvrđuje da je
On behalf of the BH DCA it is hereby certified that

[AERODROM]

[Adresa]

zadovoljio zahtjeve propisane Zakonom o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i odgovarajućim podzakonskim aktima i da je utvrđena sposobnost za izvođenje operacija na aerodromu za javni promet, pod uslovima navedenim u specifikaciji operacija.

has satisfied the Operator Certification requirements prescribed in Civil Aviation Law of Bosnia and Herzegovina and applicable national legislation and has been found competent to conduct operation on the aerodrom for publik use, subject to the conditions of the attached Operations Specifications.

Ova potvrda nije prenosiva i ukoliko se ne suspendira, ostaje važeća do [dan/mjesec(riječima) godine(brojka)].

This Certificate is not transferable and unless sooner suspended, shall continue in effect until [day/month (in words) of year (in figures)]

Izdano u:

Datum:

.....

Potpis:

Ime:

Titula:

M.P

**SPECIFIKACIJA USLOVA ZA KORIŠTENJE
AERODROMA SA POTVRDOM ZA PRIVREMENU UPORABU**

(Naziv aerodroma)

U skladu sa odredbama člana 14. Zakona o zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 02/04) i Pravilnika o načinu i uslovima izdavanja potvrde za aerodrom. Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH izdaje potvrdu za aerodrom, koji će biti korišten kao mjesto poletanja i sletanja aviona maksimalne dozvoljene težine _____ i dužine _____, koji se koriste s ciljem javnog prometa putnika i roba ili s ciljem davanja instrukcija letenja za osposobljavanje profesionalnog letačkog osoblja i sticanja ovlaštenja pod sljedećim uvjetima:

a) STANDARDNI USLOVI:

1. Aerodromu je izdata potvrda samo za korištenje od strane vlasnika potvrde ili osoba koje on posebno ovlasti;
2. Aerodrom se može koristiti samo pod uslovima izdavanja privremene aerodromske potvrde, i privremeno odobrenih operativnih procedura;
3. Nijedan avion ne može poletjeti ili sletjeti na aerodrom ako odgovarajuće vatrogasno – spasilačka i medicinska služba, kao i oprema za prihvat i opsluživanje takvog aviona nije spremna. Sve navedene usluge i oprema će biti spremni za djelovanje za vrijeme otvorenosti aerodroma;
4. Promjene u fizičkim karakteristikama aerodroma, uključujući, i izgradnju novih objekata, odnosno dograđivanje postojećih ili promjene vizuelne navigacije nemogu biti izvršeni bez predhodnog konzultiranja i odobrenja Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine;
5. Bilo kakvo javno pravo prolaska ispod ili pored zone za sletanje mora biti adekvatno označeno znacima upozorenja od opasnosti aviona;
6. Vlasnik potvrde će što je prije moguće izvjestiti Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine o promjenama koje su u svezi sa aerodromom kao što su promjene materijala na manevarskim površinama i promjenama karakteristike prepreka u zonama prilaza i poletanja i kruženja i dr;
7. Aerodromu nije izdata potvrda za polijetanje i slijetanje noću; i
8. Aerodromu će biti dostupan za poletanje i sletanje u vremenu otvorenosti i ne može biti otvoren van tog vremena, osim ukoliko mu sukladno sa i pod uvjetima navedenim u određenim aranžmanima ne bude odobrena dostupnost van određenog vremena.

b) DOPUNSKI USLOVI I OGRANIČENJA

5. Dopunski uslovi:

6. Ograničenja:

Izdato u _____

Generalni direktor

Datum _____

MP